

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26. juna 2024. godine
Br. ref.: AGJ 2459/24

PRESUDA

u

slučaju br. KO157/23

Podnosilac

Vlora Dumoshi i 11 drugih poslanika

Ocena ustavnosti odluke br. 08-V-583 Skupštine Republike Kosovo o razrešenju
članice Odbora Tela za razmatranje nabavki od 13. jula 2023. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednice
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sutkinja
Safet Hoxha, sudija,
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sutkinja
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo 12 (dvanaest) poslanika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština), odnosno poslanici: Vlora Dumoshi, Ariana Musliu-Shoshi, Rrezarta Krasniqi, Driton Selmanaj, Duda Balje, Valentina Bunjaku-Rexhepi, Ferat Shala, Enver Hoxhaj, Ramush Haradinaj, Besnik Tahiri, Pal Lekaj i Time Kadrijaj (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).
2. Podnosiocze zahteva pred Ustavnim sudom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) zastupa poslanica Vlora Dumoshi.

Osporeni akt

3. Podnosioci zahteva osporavaju odluku [br. 08-V-583] Skupštine Republike Kosovo od 13. jula 2023. godine (u daljem tekstu: osporena odluka) o razrešenju gđe. Kimete Gashi sa položaja članice Odbora Tela za razmatranje nabavki (u daljem tekstu: Odbor TRN-a).

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke za koju podnosioci zahteva tvrde da nije u saglasnosti sa članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], stavom 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine], kao i članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
5. Podnosioci zahteva takođe traže i da se uvede privremena mera u vezi sa konkretnim slučajem, tvrdeći da bi *“Neuvođenje privremene mere imalo nepopravljive posledice jer bi nastupio prekid mandata članice TRN-a, gđe Kimete Gashi, pa bi stoga TRN ostao nefunkcionalan do izbora novih članova”*.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na stavu 5. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka), 27. (Privremene mere), 42. (Tačnost podneska) i 43. (Rok) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilima 25. (Podnošenje zahteva i odgovora), 44. (Zahtev za uvođenje privremene mere), 45. (Odlučivanje po zahtevu za uvođenje privremene mere) i 72. (Zahtev u skladu sa stavom 5. člana 113. Ustava i članovima 42. i 43. Zakona) Poslovnika o radu br. 01/2023 Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 20. jula 2023. godine, podnosioci zahteva su dostavili svoj zahtev Sudu.
8. Dana 26. jula 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. KO157/23] imenovala sudiju Envera Pecija za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Radomir Laban i Nexhmi Rexhepi (članovi).
9. Dana 31. jula 2023. godine, Sud je obavestio generalnog sekretara Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: sekretar Skupštine) o registraciji zahteva i tražio od njega da

- do 14. avgusta 2023. godine, dostavi Sudu sve relevantne dokumente koji se tiču osporene odluke.
10. Dana 31. jula 2023. godine, podnosioci zahteva su obavješteni o registraciji zahteva, od kojih je traženo da dostave ovlaštenje kojim se dokazuje da ih pred Sudom zastupa gđa. Vlora Dumoshi.
 11. Istog dana, Sud je o registraciji zahteva obavestio (i) predsednika Skupštine Republike Kosovo (u daljem tekstu: predsednik Skupštine), od koga je traženo da se po jedna kopija zahteva dostavi svim poslanicima Skupštine; (ii) Ombudsmanu i (iii) Telu za razmatranje nabavki (u daljem tekstu: TRN). Sud je gore navedene zainteresovane strane obavestio da svoje komentare, ukoliko ih imaju, dostave Sudu u roku od 15. dana, odnosno do 14. avgusta 2023. godine, na elektronsku adresu Suda ili ličnom dostavom.
 12. Istog dana, Sud je o registraciji zahteva obavestio i (i) predsednicu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Predsednica) kao i (ii) premijera Republike Kosovo (u daljem tekstu: premijer).
 13. Dana 2. avgusta 2023. godine, sekretar Skupštine je dostavio Sudu sledeće dokumente:
 1. *Poziv sa dnevnim redom za održavanje plenarne sednice od 13.07.2023. godine;*
 2. *Izveštaj sa preporukom Funkcionalne komisije za budžet, rad i transfere u vezi sa predlogom odluke Vlade Republike Kosovo o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice Odbora u Telu za razmatranje nabavki od 10. jula 2023. godine;*
 3. *Zapisnike sa sednica Funkcionalne komisije za budžet, rad i transfere od 17., 24. maja i 10. jula 2023. godine;*
 4. *Odluku br.-08-V-583 Skupštine Republike Kosovo od 13. jula 2023. godine o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice Odbora u Telu za razmatranje nabavki;*
 5. *Deo iz transkripta plenarne sednice Skupštine Republike Kosovo održane 13. jula 2023. godine.*
 14. Dana 3. avgusta 2023. godine, predsednik Skupštine je tražio od Suda da se odloži rok za dostavljanje komentara iz razloga što je Skupština, dana 28. jula 2023. godine, zaključila rad prolećnog zasedanja i poslanici se nalaze na odmoru do početka rada jesenjeg zasedanja, odnosno do 11. septembra 2023. godine.
 15. Dana 14. avgusta 2023. godine, gđa Mimoza Kusari-Lila je u svojstvu predsednice Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE! dostavila komentare u vezi sa zahtevom KO157/23.
 16. Dana 15. avgusta 2023. godine, Sud je obavestio predsednika Skupštine o usvajanju zahteva za odlaganje roka za dostavljanje komentara i ujedno odredio novi rok za dostavljanje komentara do 26. septembra 2023. godine.
 17. Dana 14. septembra 2023. godine, podnosioci zahteva su dostavili ovlaštenje sa potpisima kojim se gđa Vlora Dumoshi ovlašćuje za njihovog zastupnika u postupku pred Ustavnim sudom.
 18. Dana 2. oktobra 2023. godine, Sud je obavestio (i) podnosiocima zahteva, (ii) predsednicu, (iii) predsednika Skupštine, (iv) premijera, (v) Ombudsmana i (vi) TRN o komentarima koji su primljeni od Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE! i pružio im mogućnost da dostave svoje komentare do 11. oktobra 2023. godine.

19. Dana 4. oktobra 2023. godine, podnosioci zahteva su dostavili odgovor koji se odnosi na komentare koje je dostavila Parlamentarna grupa Lëvizja VETËVENDOSJE!.
20. Dana 17. oktobra 2023. godine, Sud je obavestio (i) predsednicu, (ii) predsednika Skupštine, (iii) premijera, (iv) Ombudsmana i (v) TRN o odgovoru podnosioca zahteva na komentare koje je dostavila Parlamentarna grupa Lëvizja VETËVENDOSJE!.
21. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo, kada je i počeo njegov mandat u Sudu.
22. Dana 17. maja 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o prihvatljivosti zahteva. Istog dana, Sud je jednoglasno odlučio (i) da proglasi zahtev prihvatljivima; i (ii) sa osam (8.) glasova za i jedan (1.) protiv, da odluka [br. 08-V-583] Skupštine Republike Kosovo, od 13. jula 2023. godine o razrešenju članice Odbora TRN-a, nije u saglasnosti sa stavom 9. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i stavom 1 člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava.
23. U skladu sa pravilom 56. (Suprotna mišljenja) Poslovnika o radu, sudija Radomir Laban je pripremio suprotno mišljenje koje će se objaviti zajedno sa ovom presudom.

Pregled činjenica

24. Iz spisa predmeta proizilazi da je Ministarstvo zdravstva, u svojstvu ugovornog autoriteta, pokrenulo postupak nabavke sa brojem nabavke 206-20-8397-1-1-1. U ovom postupku nabavke, ugovorni autoritet, odnosno Ministarstvo zdravstva je 12. avgusta 2022. godine, izdalo obaveštenje o odluci ugovornog autoriteta, kojom je poništena aktivnost nabavke pod nazivom “*Snabdevanje analogom insulina sa esencijalne liste Lot 1 i Lot 3*”.
25. Dana 26. avgusta 2022. godine, ekonomski operateri “*Pharma Leader LLC*” i “*Meditech*”, podneli su žalbu protiv gore navedenog obaveštenja Ministarstva zdravstva, u svojstvu ugovornog autoriteta. Kao posledica ovih žalbi, TRN je odredio ekspertizu veštaka za nabavku, koja je dostavljena 15. septembra 2022. godine, i koja je preporučila (i) da se poništi obaveštenje ugovornog autoriteta, odnosno Ministarstva zdravstva od 12. avgusta 2022. godine i (ii) ponovnu procenu ponuda za ovu aktivnost javne nabavke.
26. Dana 11. oktobra 2022. godine, Odbor TRN-a, u sastavu gđe. Kimete Gashi, predsednica i, Nita Bejta, Vedat Potërqoi, Vjosa Gradinaj-Mexhuani i Agon Ramadani, članovi, doneo je jednoglasno odluku [PSH. 397/409/22], kojom je poništeno obaveštenje ugovornog autoriteta, odnosno Ministarstva zdravstva, vrativši predmet na ponovnu procenu.
27. Ugovorni autoritet, odnosno Ministarstvo zdravstva podnelo je Odeljenju za upravna pitanja Osnovnog suda u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud), tužbu i predlog za odlaganje izvršenja gore navedene odluke TRN-a, koja je registrovana pod brojem [A. br. 2953/2022]. Osnovni sud je rešenjem [A. br. 2953/2022] od 10. januara 2023. godine, odbacio kao nedozvoljenu tužbu i predlog ugovornog autoriteta, odnosno Ministarstva zdravstva. Rešenje Osnovnog suda potvrdio je i Apelacioni sud svojim rešenjem [AA. br. 85/2023] od 9. februara 2023. godine.
28. Odluku [PSH. 397/409/22] Odbora TRN-a, od 11. oktobra 2022. godine, osporio je pred Odeljenjem za upravna pitanja Privrednog suda Kosova (u daljem tekstu: Privredni sud), i ekonomski operater “*Meditech*”. Privredni sud je rešenjem [Ka. br. 1386/2022]

- od 14. decembra 2022. godine, odbio tužbu-predlog ekonomskog operatera “Meditech” za odlaganje izvršenja gore navedene odluke TRN-a. Drugostepeno veće Privrednog suda Kosova je rešenjem [Kom. Dh. Shk. II. br. 4712023] od 2. februara 2023. godine, takođe odbilo žalbu ekonomskog operatera “Meditech” i potvrdilo rešenje [Ka. br. 1386/2022] prvog stepena Privrednog suda, od 14. decembra 2022. godine.
29. Dana 10. maja 2023. godine, u vezi sa odlukom [PSH. 397/409/22] Odbora TRN-a, od 11. oktobra 2022. godine, Vlada je odlukom [br. 13/142] odlučila: “(1) Predlaže se Skupštini Republike Kosovo razrešenje članice Tela za razmatranje nabavki gđe Kimete Gashi zbog kršenja profesionalne etike; (2) Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo”.
 30. Gore navedena odluka Vlade sadrži sledeće obrazloženje: “Telo za razmatranje nabavki, prilikom donošenja odluke u predmetu PSh br. 397/22, suprotno primarnom zakonodavstvu, konkretno Zakonu br. 04/L-190 o medicinskim proizvodima i uređajima, teži da dozvoli plasiranje na tržište insulina bez marketinške dozvole, čime se ugrožava javno zdravlje. S obzirom na to da je vođstvo panela po ovoj temi imala gđa Kimete Gashi, Vlada odlučuje kao u dispozitivu ove odluke”.
 31. Komisija za budžet, rad i transfere Skupštine je na sednicama održanim 17. i 24. maja 2023. godine, razmotrila odluku Vlade o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice TRN-a.
 32. Dana 10. jula 2023. godine, Komisija za budžet, rad i transfere je odlučila da se Skupštini podnese sledeća preporuka: “(1) Preporučuje se Skupštini da ne usvoji predlog odluke Vlade Republike Kosovo o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice Tela za razmatranje nabavki zbog povrede profesionalne etike. (2) Obrazloženje izveštaja sa preporukama podnosi poslanik Armend Muja, predsednik Komisije”.
 33. Gore navedena preporuka Komisije za budžet, rad i transfere sadrži sledeće obrazloženje: “Na osnovu člana 101. stav 4. Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosovo, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 05/L-092, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana Tela za razmatranje nabavki, ako on/ona postupa suprotno profesionalnoj etici u vezi sa njegovim/njenim dužnostima. Vlada Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vlada) je na osnovu člana 101. stav 4. Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosovo, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 05/L-092, odlukom br. 13/142 od 10.05.2023. godine, predložila Skupštini Republike Kosovo (u daljem tekstu: Skupština) razrešenje gđe Kimete Gashi sa položaja članice Tela za razmatranje nabavki (u daljem tekstu: TRN) zbog povrede profesionalne etike. Na osnovu člana 111. Poslovnika Skupštine, Komisija je na sednicama održanim 17. i 24. maja 2023. godine, razmotrila odluku Vlade o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice Tela za razmatranje nabavki i, dana 10.07.2023. godine, sa 3 glasa “za” i 3 “uzdržana” glasa, odlučila da preporuči Skupštini da se ne usvoji odluka Vlade Republike Kosovo o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice Tela za razmatranje nabavki”.
 34. Dana 13. jula 2023. godine, Skupština je na predlog Vlade, odlukom [br. 08-V-583] odlučila sledeće: “(1) Gđa Kimete Gashi se razrešava sa položaja članice Tela za razmatranje nabavki; (2) Ova odluka stupa na snagu danom donošenja”.
 35. U transkriptu sa plenarne sednice Skupštine, održane 13. jula 2023. godine, u vezi sa odlukom [br. 13/142] Vlade od 10. maja 2023. godine, o razrešenju gđe Kimete Gashi sa položaja članice TRN-a, proizilazi da je u procesu glasanja učestvovalo šezdeset jedan (61) poslanika, od kojih je pedeset i osam (58) glasalo za razrešenje gđe Kimete Gashi,

jedan (1) glas je bio protiv, i dva (2) uzdržana glasa, tako da je gđa Kimete Gashi razrešena sa položaja članice TRN-a.

Navodi podnosioca zahteva

36. Podnosioci zahteva navode da je osporena odluka Skupštine u suprotnosti sa članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 24. [Jednakost pred zakonom], 32. [Pravo na pravno sredstvo], stavom 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] kao i sa članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava.
- (i) *navodi koji se odnose na povredu stava 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] Ustava*
37. Podnosioci zahteva naglašavaju da je stavom 1. člana 65. Ustava propisano da Skupština usvaja zakone, rezolucije i druge akte opšte prirode, dok osporena odluka ima individualni karakter jer se njome povređuju individualna prava gđe Kimete Gashi time što je razrešena sa položaja članice Odbora TRN-a. Shodno tome, podnosioci zahteva tvrde da je Skupština prekoračila ovlašćenja utvrđena stavom 1. člana 65. Ustava, upravo zbog toga što su osporenim odlukom povređena individualna prava gđe Kimete Gashi.
38. U ovom kontekstu, podnosioci zahteva, između ostalog, ističu: *“Na osnovu ovoga, ova ustavna odredba nije mogla biti primenjena zbog toga što osporena odluka predstavlja individualnu odluku, odnosno nije ni opšti akt niti zakon, već je individualna odluka kojom su povređena prava gđe Kimete Gashi kao članice Tela za razmatranje nabavki. Osporena odluka je neustavna jer se ova odredba Ustava Republike Kosovo nije mogla primeniti na individualne akte, zbog čega je Skupština Republike Kosovo prekoračila svoje nadležnosti utvrđene članom 65. Ustava Republike Kosovo”.*
39. Podnosioci zahteva naglašavaju da je u predlogu Vlade *„navedeno da je gđa Kimete Gashi u suprotnosti sa važećim zakonom pokušala da dozvoli plasiranje insulina na tržište bez odobrenja za stavljanje u promet, usled čega bi bilo ugroženo javno zdravlje.“* Prema navodima podnosioca zahteva, povredu zakona u sudskim postupcima utvrđuju sudovi, a ne Skupština i ista se osporenim odlukom umešala u predmet koji je u nadležnosti sudova. U tom kontekstu, između ostalog, oni ističu da je *„Odluka PSH. 397/409-122 Veća za razmatranje, Tela za razmatranje nabavki, od 11. oktobra 2022. godine podvrgnuta sudskoj kontroli pravnim sredstvima, a obe sudske instance su odbacile tužbu tužioca Ministarstva zdravstva, rešenjem A.br.2953/12022 Osnovnog suda u Prištini - Odeljenje za upravna pitanja, od 21. oktobra 2022. godine i rešenjem AA. br. 851/2023 Apelacionog suda Kosova u Prištini, od 09. februara 2023. godine. Dakle, rešenja su postala konačna. Stoga se postavlja pitanje, da li odluke Tela za razmatranje nabavki podležu sudskoj kontroli ili podležu kontroli Skupštine Republike Kosovo? Jer je ovom odlukom Skupštine Republike Kosovo u potpunosti ukinut pravosudni sistem Republike Kosovo kao posebna vlast, a Skupština Republike Kosovo se van nadležnosti utvrđenih ustavom (član 65. Ustava), umešala u stvari koje su u nadležnosti sudova.“*
40. Podnosioci zahteva ističu sadržaj stava 4. člana 101. (Suspenzija i uklanjanje jednog člana TRN-a) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosovo, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 04/L-237 i Zakonom br. 05/L-068 (u daljem tekstu: Zakon o javnim nabavkama): *“Uklanjanje i suspenzija jednog člana TRN-a biće predmet istih propisa i postupaka navedenih u ovom zakona za članove RKJN”.* U ovom kontekstu, podnosioci zahteva tvrde da osim toga što nedostaje procedura i obrazloženje razrešenja

članice Odbora TRN-a, osporena odluka je zasnovana na „nepostojećoj“ zakonskoj odredbi.

41. Podnosioci zahteva takođe navode: *“Primenjen je član 101. stav 4. Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Kosova u vezi sa trima zakonima o izmenama i dopunama osnovnog zakona (Zakonom br. 04/L-237, Zakonom br. 05/L-068 i Zakonom br. 05/L-068) koji zakoni ne predviđaju stav 4, tako da je Skupština svoju odluku zasnovala na nepostojećoj odredbi! [...] Iz osporene odluke se uopšte ne vidi u čemu se sastoji povreda profesionalne etike koja je povezana sa njenim dužnostima. Postavlja se pitanje kako je utvrđena ova okolnost - “Činjenica”?! koja predstavlja preduslov za primenu Zakona br. 05/L-092, člana 101. stav 4. Zakona”.*

(ii) *navodi koji se odnose na povredu člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava*

42. Podnosioci zahteva naglašavaju da je članom 142. Ustava utvrđena samo nadležnost Skupštine za osnivanje nezavisnih agencija kao ustavne kategorije, ali ne i razrešenje njihovih članova.
43. U ovom kontekstu, podnosioci zahteva, između ostalog, navode: *“Ova odredba sankcioniše postojanje nezavisnih agencija i način principijelnog rada kao ustavne kategorije i ništa drugo. Iz ove odredbe ne proizilazi nijedan ustavnopravni izvor za razrešenje bilo kog člana bilo koje nezavisne agencije. Osporena odluka je neustavna iz razloga što nije bilo moguće primeniti ovu odredbu Ustava Republike Kosovo, koja ne uređuje pitanje razrešenja nekog člana nezavisnih agencija, već sankcioniše samo njihovo postojanje kao ustavne kategorije. Prema tome, u osporenoj odluci je pogrešno primenjena i ova ustavna norma (član 142. Ustava)”.*
44. Podnosioci zahteva dalje navode: *“Samo je Zakonom br. 05/L-092, članom 101. stav 4. utvrđeno, citiram: “Pored onog što je predviđeno u stavu 3 ovog člana, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/ njenom dužnošću”.*

(iii) *navodi koji se odnose na povredu članova 3. [Jednakost pred zakonom], 24. [Jednakost pred zakonom] i 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava*

45. Podnosioci zahteva naglašavaju da je osporenom odlukom povređeno načelo jednakosti pred zakonom koje je zagarantovano članovima 3. i 24. Ustava zbog toga što je razrešena osoba samo jedna od članova, dok se panel za razmatranje TRN-a sastoji i od četiri (4.) druga člana.
46. S tim u vezi, podnosioci zahteva navode: *“U konkretnom slučaju je odlukom koja se osporava ovim zahtevom, Skupština Republike Kosovo povredila članove 3. i 24. Ustava Kosova, zbog toga što je razrešila samo jednu članicu Veća za razmatranje Tela za razmatranje nabavki, iako su i četiri druga člana Veća za razmatranje TRN-a apostrofiranih ovim zahtevom odlučila anonimno”.*
47. Podnosioci zahteva takođe naglašavaju da je osporenom odlukom povređeno pravo na pravna sredstva, zagarantovano članom 32. Ustavom jer *„nema nikakvog uputstva ili pouke za korišćenje pravnih sredstava.“*
48. S tim u vezi, podnosioci zahteva tvrde: *“Što se tiče forme osporene odluke, ista ne sadrži ni obrazloženje niti pouku o pravnom sredstvu, iako se radi o pravu građanina koji je nezakonito razrešen sa položaja koji se smatra radnim mestom [...] usled*

nepoštovanja forme povređena je odredba o ljudskim pravima i slobodama iz člana 32. Ustava”.

49. Podnosioci zahteva tvrde: *“Kao rekapitulacija slučaja, razrešena osoba je kao članica Veća TRN-a, donela odluku u okviru svojih ovlašćenja i to ne predstavlja nikakav “pokušaj povrede zakona” jednoglasno sa članovima Veća, a koja odluka nije meritorna odluka jer je njome predmet vraćen na ponovno odlučivanje, a odluka je zasnovana na zakonu. Postavlja se pitanje, pošto je Skupština usvojila predlog Vlade, ispostavlja se da je razrešena osoba morala da odluči drugačije od svog profesionalnog ubeđenja, ali se ovo “drugačije” drži u tajnosti. Ovo ne predstavlja razrešenje zbog povrede etike, a to ne čini nezavisnost Tela za razmatranje nabavki, već naprotiv, pravnu nesigurnost lica zaduženih za javne poslove u donošenju odluka po zakonu”.*

Zahtev za uvođenje privremene mere

50. Podnosioci zahteva ocenjuju da je njihov zahtev osnovan i da je jasno da je osporena odluka protivustavna i iz tog razloga traže uvođenje privremene mere zbog toga što bi: *“a) Neuvođenje privremene mere imalo nepopravljive posledice jer bi nastupio prekid mandata članice TRN-a, gđe Kimete Gashi, pa bi stoga TRN ostao nefunkcionalan do izbora novih članova; b) proces izbora članova TRN-a zavisi od toga da li će biti potrebe za novim procesom imenovanja, stoga bi svaka promena u TRN-u, bez odlučivanja o osnovanosti zahteva za sporni zakon, ozbiljno naštetila Telu za razmatranje nabavki; c) prestanak radnog odnosa razrešenih članova i zasnivanje novog radnog odnosa za nove članove TRN-a po osporenom zakonu, bez odlučivanja o osnovanosti zahteva, imalo bi nepopravljive posledice jer bi bila povređena prava iz radnog odnosa, kao ustavnog ljudskog prava”.*
51. Na osnovu napred navedenih razloga, podnosioci zahteva traže od Suda da uvede privremenu meru i suspenduje osporenu odluku do meritornog odlučivanja o ovom zahtevu.
52. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim za meritorno razmatranje; (ii) da proglasi osporenu odluku ništavom; (iii) da utvrdi da je došlo do povrede stava 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine], članova 142. [Nezavisne agencije], 3. [Jednakost pred zakonom] i 24. [Jednakost pred zakonom], 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava; (iv) da utvrdi povredu Zakona o javnim nabavkama; i (v) da odredi bilo koju drugu meru koju Sud smatra pravno utemeljenom i razumnom.

Komentari Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE!

53. Dana 14. avgusta 2023. godine, gđa Mimoza Kusari-Lila je u svojstvu predsednice Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE! dostavila komentare u vezi sa zahtevom KO157/23.
54. U ovom kontekstu, oni su istakli da je osporena odluka u potpunoj saglasnosti sa ustavnim odredbama i da je zasnovana na procedurama utvrđenim zakonom i Poslovníkom Skupštine. Prema njima, osporena odluka je u neotuđivoj nadležnosti Skupštine, koja donosi odluke većinom glasova poslanika, kao što se i desilo u konkretnom slučaju.
55. Isti su takođe naglasili da osporena odluka kao odlučivanje spada u delokrug rada Skupštine na osnovu stava 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] u vezi sa članom 80. [Usvajanje zakona] Ustava i članom 3. Poslovníka Skupštine.

56. Što se tiče pravne sigurnosti i predvidljivosti razrešenja članova TRN-a, komentari ističu, između ostalog, sledeće: *“Važećim zakonodavstvom je predviđeno i razrešenje članova TRN-a, odnosno u okvirima zakona, uz definisanje i relevantnih kriterijuma. Ovi kriterijumi ispunjavaju zahtev predvidljivosti i pravne sigurnosti, informišući na ovaj način a priori članove TRN-a o potencijalnom sankcionisanju definisanom zakonom u okviru nadležnosti organa nadležnih za predlaganje razrešenja (u konkretnom slučaju Vlade), a zatim i za odlučivanje (Skupštine)”*.
57. S tim u vezi, prema dostavljenim komentarima, osporena odluka je takođe u saglasnosti i sa članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava i u tom kontekstu naglašavaju: *“Shodno tome, neosnovan je navod i zaključak o povredi Ustava u opštoj odredbi koja utvrđuje osnove funkcionisanja nezavisne agencije koja je pod nadzorom Skupštine. Član 142. Ustava o nezavisnim agencijama predviđa način njihovog funkcionisanja, nadležnosti i odgovornosti uređene zakonom koji donosi Skupština. Prema tome, posebna odredba koja uređuje razrešenje i koja očigledno spada u kategorije funkcionisanja, nadležnosti i odgovornosti nezavisne agencije, utvrđuje se zakonom, kako je to u konkretnom slučaju utvrđeno. Dakle, postupak i proces su u potpunoj saglasnosti sa duhom i uputstvima člana 142. Ustava”*.
58. Kada je u pitanju pravni osnov za razrešenje članice TRN-a, navodi se da osporena odluka ima konkretan i pravni osnov, tvrdeći: *“Razmatranje predloga odluke Vlade Republike Kosovo o razrešenju gde Kimete Gashi sa položaja člana Tela za razmatranje nabavki. Ovo ovlašćenje Skupštine proizilazi iz člana 4. Zakona br. 05/L-092 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosovo, izmenjenog i dopunjenog Zakonom br. 04/237 i Zakonom br. 05/L-068 ‘4. Pored onog što je predviđeno u stavu 3. ovog člana, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, ukoliko on/ ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/ njenom dužnošću’”*.
59. Što se tiče činjenica i okolnosti koje su dovele do razrešenja članice TRN-a, prema dostavljenim komentarima: *“Činjenice ili okolnosti koje su dovele do predloga odluke Vlade Kosova o razrešenju članice Tela za razmatranje nabavki, gde Kimete Gashi, obrazložene su u odluci Vlade Republike Kosovo br. 13/142 od 10.05.2023. godine. Ovaj predlog odluke, naveden kao tačka 33. dnevnog reda plenarne sednice od 13.07.2023. godine, izglasala je većina poslanika Republike Kosovo i konkretizovan je odlukom koja se sada osporava. Pored toga, razlozi za predlog odluke o razrešenju nisu predmet razmatranja od strane Ustavnog suda, već mogu biti predmet razmatranja od strane redovnih sudova”*.
60. Što se tiče odgovornosti Vlade za čuvanje javnog zdravlja, između ostalog, argumentuje se da: *“Polazeći od činjenice da Vlada kao izvršni organ predlaže Skupštini Republike Kosovo članove TRN-a, ista ima zakonsku odgovornost da upravlja i vodi računa o budžetu Republike Kosovo, ista kao primarnu obavezu ima javnu bezbednost i čuvanje javnog zdravlja, ista i prema Zakonu o javnim nabavkama može da predloži i razrešenje člana TRN-a zbog povrede profesionalne etike, što ocenjuje prema gore navedenim ovlašćenjima polazeći od svog prerogativa da donosi odluke na osnovu diskrecionog prava. Da bi se to ocenilo, potrebno je naravno razmotriti činjenice slučaja. TRN, kojim je u veću predsedavala gđa Kimete Gashi, odlučio je da obaveže Ministarstvo zdravstva da ponovo proceni tender za snabdevanje insulinom sa liste esencijalnih lekova, utvrđujući kriterijume koji su prinudili Ministarstvo da potpiše ugovor o snabdevanju insulinom sa kompanijom koja nije imala odobrenje za stavljanje u promet”*.

61. Kada su u pitanju postupci razrešene članice TRN-a, ističe se da: *“Nedostatak odobrenja za stavljanje u promet dovodi do nedostatka odgovornosti za štetu koje se može prouzrokovati zdravlju, mimo nenadoknadive štete koja se nanosi javnom zdravlju i javnom novcu, kao primarnih obaveza Vlade Republike Kosovo, kao izvršnog organa. Iako se ovi podaci ne odnose na ustavna pitanja, uz poštovanje prema Sudu, obaveštavamo vas da je za ovaj proces koji je pokrenut u decembru 2020. godine, već dokazano da je bio kompromitovan. Operater za koga je veće TRN-a insistiralo da mu se dodeli ugovor, ne samo da nije imao odobrenje za stavljanje u promet prema važećem zakonu, već je dostavio i falsifikovanu dokumentaciju u dosijeu prijave, tvrdeći da ima dozvolu za snabdevanje od strane jedne američke kompanije, od njene filijale u Švajcarskoj i jedne kompanije u Severnoj Makedoniji. O ovom pitanju, ukoliko Sud smatra da je važno za razmatranje, može dobiti podatke od Vlade Republike Kosovo, Ministarstva zdravstva”*.
62. Kada je reč o pravnom osnovu osporene odluke, oni smatraju da osporena odluka ima pravni osnov i da ovaj pravni osnov nije “nepostojeći” kako tvrde podnosioci zahteva, te ističe: *“Skupština je odlučila većinom glasova na osnovu predloga Vlade na osnovu člana 101. Zakona o javnim nabavkama, koji, osim nadležnosti Vlade za predlaganje, predviđa i obavezu i odgovornost Skupštine da odluči o predlogu. Shodno tome, pozivanje na član 101. Zakona o javnim nabavkama nije pozivanje na nepostojeći pravni osnov, kako pogrešno tvrde podnosioci zahteva, već predstavlja poštovanje zakona od strane Skupština koja je usvojila i ovaj Zakon o javnim nabavkama”*.
63. Povodom navoda podnosioca zahteva da osporena odluka ne sadrži pouku o korišćenju pravnog leka, oni ističu da: *“Skupština uopšte ne treba da se poziva na pravni lek jer sam Ustav predviđa mogućnost pokretanja pitanja ustavnosti odluka Skupštine pred Ustavnim sudom. Nadalje, a u vezi sa prethodnim stavom, prema stavu 7. člana 113, i pojedinci se mogu obratiti Ustavnom sudu nakon što iscrpe redovna pravna sredstva, što podrazumeva mogućnost gđe Kimete Gashi, razrešene članice TRN-a da ospori odluku Skupštine pred redovnim sudovima. Prema tome, ista uživa pravo na korišćenje pravnih sredstava po Ustavu, što joj nije uskraćeno usled izostanka pouke o pravnim sredstvima u odluci Skupštine Republike Kosovo”*.
64. Povodom navoda podnosioca zahteva da je osporena odluka diskriminatorna, oni ističu da: *“Odluka Skupštine Republike Kosovo br. 08-V-583 i sa br. protokola 861/23 od 18.07.2023. godine, nije diskriminatorna i u suprotnosti sa članom 24. Ustava Republike Kosovo [Jednakost pred zakonom]. Ovaj član predviđa i obavezuje na jednak tretman svih građana pred zakonom, negirajući svaku vrstu diskriminacije. Postupanje Vlade Republike Kosovo nije diskriminatorno, već je nasuprot tome zasnovano na Zakonu o javnim nabavkama, koji u članu 101. utvrđuje da: Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili organa TRN-a. Dakle, budući da važeći zakon predviđa takvo postupanje Vlade, u okviru njenih nadležnosti i po diskrecionom pravu, ne može biti govora o bilo kakvoj diskriminaciji. Vlada je predložila Skupštini donošenje odluke, na osnovu Poslovnika Skupštine i uz poštovanje zakona koje je donelo samo to zakonodavno telo, većinom glasova, kako je predviđeno i Ustavom Republike Kosovo. Član 24. sadrži u sebi mogućnost podnošenja žalbe i saslušanja stavova svakoga pred nadležnim organima, koji se svi moraju tretirati na osnovu jednakosti i uz negiranje diskriminacije. Shodno tome, podnosilac zahteva je pogrešno protumačio član 24. Ustava i postavio zahtev na pogrešno protumačenom pravnom osnovu”*.
65. Na kraju, Parlamentarna grupa Lëvizja VETËVENDOSJE! predlaže Sudu da u skladu sa ustavnim i zakonskim odredbama proglasi zahtev neprihvatljivim i utvrdi da je osporena odluka u saglasnosti sa Ustavom.

Odgovori podnosioca zahteva na komentare Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE!

66. Podnosioci zahteva naglašavaju da su komentari Parlamentarne grupe Lëvizja VETËVENDOSJE! izvan predmeta zahteva za ocenu ustavnosti osporene odluke, te da su pre *“mišljenje o tome kako se pokušava urušiti ustavnopravni sistem Republike Kosovo!”*.
67. Podnosioci zahteva naglašavaju da je Parlamentarna grupa Lëvizja VETËVENDOSJE! mimoišla pitanje da je osporena odluka individualni akt, a ne opšti akt kako je utvrđeno članom 65 (1) Ustava.
68. Podnosioci zahteva tvrde da osporena odluka predstavlja individualni akt i ističu: *“Komentarima se tvrdi da je osporena odluka zasnovana na članu 65 (1) Ustava, ali nemaju nijedan komentar (a kamoli argument ili činjenicu) da je osporena odluka OPŠTI AKT. Uprkos tome što je ista INDIVIDUALNI AKT, oni se i dalje pozivaju na ustavnu odredbu koja utvrđuje nadležnosti Skupštine samo za opšte akte! Pošto su potpuno svesni da Skupština Kosova nema nadležnost za individualne akte, onda se pozivaju na Zakon br. 05/L-092, član 101. stav 4, i tako pokušavaju da postave zakon iznad Ustava! (Što pokazuje jasne tendencije za urušavanje ustavnopravnog sistema Republike Kosovo)”*.
69. Štaviše, i u kontekstu podele vlasti, podnosioci zahteva takođe navode da: *“Osim toga što su doneli odluku van nadležnosti utvrđenih Ustavom, pokušavaju da u potpunosti ukinu sudsku vlast, koja predstavlja posebnu vlast. Sudska vlast je posebna vlast i vrše je sudovi, a to je utvrđeno članom 102. Ustava. Činjenično stanje je da su odluke TRN-a bile podvrgnute sudskoj kontroli i ispostavilo se da je odluka TRN-a bila zakonita odluka. Dakle, odluke za koje se putem kontrole sudske vlasti ispostavilo da su zakonite. Skupština nastoji da u potpunosti ukine pravosudni sistem i da sama vrši sudsku vlast, jer bez obzira na to šta sudovi odluče, to je po ovoj logici nebitno, već je Skupština ta koja treba da vrši i sudsku vlast!”*.
70. U nastavku i što se tiče nezavisnosti nezavisnih agencija, oni navode da: *“Kao što se vidi prema “Komentarima” Parlamentarne grupe Lëvizja Vetëvendosje, agencije ne bi trebalo da budu nezavisne, onako kako je utvrđeno Ustavom i zakonima. Jer, po tumačenju gore navedenih “Komentara”, agencije moraju biti apsolutno zavisne od volje poslanika, a ne od nadležnosti koje su im dodeljene Ustavom i zakonom. Nakon donošenja odluke koja se osporava ovim zahtevom, nijedna agencija neće ostati nezavisna, kako je utvrđeno Ustavom i zakonom, a nijedan član bilo koje agencije neće biti nepristrasan u skladu sa zakonom, već isti moraju da se povinuju dnevnim politikama i trenutnom raspoloženju poslanika, inače će imati istu sudbinu kao i članica TRN-a, gđa Kimete Gashi - Brajshori”*.
71. Što se tiče diskriminacije razrešene članice TRN-a, oni protiv-argumentuju da: *“Prema Parlamentarnoj grupi Lëvizja Vetëvendosje, jednakošću se pred Ustavom i zakonom smatra sledeće: U slučajevima kada četiri člana Tela za razmatranje nabavki, sa jednakim glasom, odluče jednoglasno o odluci. Onda se jednakošću pred Ustavom i zakonom smatra razrešenje samo jednog od njih!!!”*.
72. Što se tiče prekoračenja nadležnosti Skupštine, oni takođe ističu sledeće: *“Dakle, iz komentara Parlamentarne grupe Lëvizja Vetëvendosje, vidi se da se jednostavno ne*

radi samo o neustavnoj odluci, već da se radi o najopasnijem presedanu koji je nastao do sada, a to je urušavanje ustavnopravnog sistema Republike Kosovo, uzurpacijom nadležnosti od strane Skupštine Kosova, koje nadležnosti joj nisu dodeljene Ustavom, putem UKIDANJA sudske vlasti koju vrše sudovi, povredom nezavisnosti nezavisnih agencija i povrede nepristrasnosti članova nezavisnih agencija. I na samom kraju, kroz nejednak tretman pred Ustavom i zakonom. Čak i sa komičnim tendencijama, pokušajima davanja komentara, imamo nejednak tretman, itd.!!!”.

73. Dok, u vezi zahteva za uvođenje privremene mere, oni ističu sledeće: “Javni interes se sastoji u povredi ustavnih odredbi opisanih u zahtevu i dopuni zahteva, pa je stoga zabrana izvršena osporene odluke neophodna radi sprečavanja posledica ustavnih i zakonskih povreda, i to člana 65. stav 1. Ustava, člana 142, člana 3. i 24, člana 102. Ustava. S obzirom na to da su povređene ustavne odredbe, ovo predstavlja opasan presedan da Skupština Kosova ponovi ove povrede prema nekom drugom članu TRN-a, a to ne samo da bi defunkcionisalo TRN, već predstavlja permanentan rizik od gubitka objektivnosti TRN-a i ostalih članova, da će u slučaju da ne odluče po želji grupe poslanika, isti biti razrešeni bez ikakvog disciplinskog postupka, onako kako je razrešena tužilja/članica TRN-a, gđa Kimete Gashi-Brajshori!!!”.
74. Na kraju, podnosioci zahteva naglašavaju da Sud treba da oceni njihove argumente i dodaju: “Smatramo da bi jedino pravično rešenje bilo usvajanje/ odobrenje zahteva koji je podnet Ustavnom sudu i usvajanje/ odobrenje zahteva za privremenu meru”.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 3.

[Jednakost pred zakonom]

“1. Republika Kosovo je multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.

2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika”.

Član 24.

[Jednakost pred zakonom]

“1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.

2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.

3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovoditi samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene”.

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
5. *Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*
6. *Besplatna pravna pomoć će se omogućiti svim licima koja za to nemaju dovoljno sredstava, ako je takva pomoć neophodna za obezbeđivanje efikasnog pristupa pravdi.*
7. *Sudski postupci koji se odnose na maloletnike se regulišu zakonom, poštujući posebne uredbe i procedure za maloletnike.*

Član 32. [Pravo na pravno sredstvo]

Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/njegova prava ili interese, na zakonom propisan način.

Član 65. [Nadležnosti Skupštine]

Skupština Republike Kosovo:

(1) usvaja zakone, rezolucije i ostale opšte akte;

[...]

(9) vrši nadzor Vlade i ostalih javnih institucija, koje, na osnovu Ustava i zakona, podnose izveštaj Skupštini.

Član 142. [Nezavisne agencije]

“1. Nezavisne agencije Republike Kosovo su one institucije koje je osnovala Skupština, na osnovu relevantnih zakona, koji regulišu osnivanje, funkcionisanje i njihova ovlašćenja. Nezavisne agencije vrše svoje funkcije nezavisno od svih ostalih organa ili vlasti Republike Kosovo.

2. *Nezavisne agencije imaju svoj budžet, kojim upravljaju nezavisno u skladu sa zakonom.*
3. *Svaki organ ili institucija koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je obavezna da sarađuje i odgovori na zahteve nezavisnih agencija, tokom sprovođenja njihovih zakonskih ovlašćenja, u skladu sa zakonom”.*

Zakon br. 05/L-092 o izmeni i dopuni Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237 i Zakonom br. 05/L-068 od 1. marta 2016. godine

Član 101.

Suspenzija udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a

1. *Ukoliko se protiv predsednika ili člana TRN-a podigne optužnica za krivično delo, on/ona se suspenduje. Za vreme suspenzije predsednik odnosno član TRN-a, do konačnog udaljenja ili proglašenja nevinim konačnom odlukom suda, prima pedeset posto (50%) njegove/njene plate. Suspenzija stupa na snagu u trenutku kada tužilac podigne optužnicu.*
2. *U trenutku kada nadležni sud pokrene optužnicu protiv predsednika ili nekog člana TRN-a, o tome obaveštava predsednika Skupštine, koji u ime Skupštine, institucije koja ih je imenovala, obaveštava TRN o suspenziji njegovog predsednika ili člana.*
3. *Predsednik ili član TRN-a se udaljava sa dužnosti ukoliko se on/ona konačnom sudskom odlukom proglašava krivim za neko krivično delo. Odluka o udaljavanju sa dužnosti stupa na snagu od trenutka izricanja konačne odluke suda. O svojoj odluci sud obaveštava predsednika Skupštine. U ime Skupštine, institucije koja je imenovala predsednika odnosno člana TRN-a, predsednik obaveštava TRN o udaljavanju njegovog predsednika ili člana.*
4. *Pored onog što je predviđeno u stavu 3 ovog člana, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.*

Zakon br. 05/L-068 o izmeni i dopuni Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237 od 6. januara 2016. godine

Član 102.

Udaljavanje i suspenzija članova TRN-a

„Ako član TRN-a podleže sudskom postupku u kojem se tereti za krivično delo vezano za zadatke i odgovornosti TRN-a, suspenduje se s posla. Ukoliko je član TRN-a osuđen za neko krivično delo u vezi sa zadacima i odgovornostima TRN-a, udaljava se s posla.“

Zakon br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237, Zakonom br. 05/L-068 i Zakonom br. 05/L-092 od 19. septembra 2011. godine

Član 98.

Telo za razmatranje nabavki

“1. TRN je nezavisni organ razmatranja i obavlja autoritet, nadležnosti, funkcije i odgovornosti definisanih ovim zakonom.

2. TRN je nezavisno administrativno telo za reviziju. TRN se sastoji od pet (5) članova Borda. Za administrativnu podršku TRN pomaže Sekretarijat koji se predvodi od strane Rukovodioca Sekretarijata. Nijedno lice ili javni zvaničnik ne može da vrši ili da pokuša da vrši bilo koji politički ili nezakoniti pritisak na TRN ili njegovog radnika u vezi sa bilo kakvom odlukom. Uticaj neće se smatrati politički ili nezakonit ako se vrši otvoreno, u

skladu sa propisima zakona i postupcima, i u dobroj nameri da se pošteno unapredi žalba ili odbrana.

3. TRN je javni autoritet i jedna budžetska organizacija. TRN će biti predmet svih primenljivih odredaba svih drugih zakona i uredbi Kosova kao i ostali javni autoriteti ili budžetske organizacije”.

Član 99. Funkcije i ovlašćenja TRN-a

„1. TRN je odgovorno za sprovođenje postupaka za reviziju nabavki prema Delu IX ovog zakona i imaće ovlašćenja i odgovornosti opisane u tom Delu.

2. Po pismenom zahtevu autoriteta za ugovaranje u vezi podnošenja zahteva od strane ekonomskog operatera, ili lažnih informacija falsifikovanih dokumenata, TRN je dužno i ovlašćeno da razmatra i diskvalifikuje ekonomskog operatera od učešća u javnoj nabavci u periodu od godinu dana.

3. Sve odluke izdate od strane TRN-a biće razmatrani od strane Vrhovnog Suda u skladu sa zakonom o sudskom preispitivanju administrativnih odluka (pitanja)”.

Član 100. Imenovanje predsednika i članova TRN-a

„1. Odbor TRN-a se sastoji od pet (5) članova, koji se imenuju na mandat od pet (5) godina, bez prava ponovnog imenovanja.

2. Vlada predlaže Skupštini najmanje dva kandidata za slobodno mesto predsednika TRN-a, kao i najmanje dva kandidata za svako slobodno mesto članova TRN-a, najmanje devedeset (90) dana pre isteka mandata sadašnjeg predsednika i članova. Skupština imenuje predsednika i svakog člana TRN-a, na osnovu preporuke Nezavisnog organa za izbor. Nezavisni organ za izbor intervjuiše, vrednuje i klasifikuje poenima kandidate prema zasluzi. Skupština imenuje kandidata sa najvišim brojem poena za predsednika i svako slobodno mesto članova TRN-a. Nezavisni organ za izbor dostavlja Skupštini kompletan spisak vrednovanih kandidata.

3. Na osnovu stava 2 ovog člana, Nezavisni organ za izbor osniva Skupština i sastoji se od troje (3) sudija koje imenuje Sudski savet Kosova.

4. Svaki predloženi kandidat za predsednika ili člana TRN-a treba da ima sledeće kvalifikacije i ispunjava sledeće uslove:

4.1. da je državljanin Kosova;

4.2. da nije optužen ili osuđen za neko krivično delo;

4.3. da ima položen pravosudni ispit;

4.4. da ima najmanje tri (3) godine profesionalnog iskustva u jednoj od sledećih oblasti: pravosuđe, javna administracija, javne finansije ili nabavke;

4.5. da je sposoban da nepristrano, savesno, odlučno i odgovorno obavlja poverene dužnosti

Član 101 Suspenzija udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a

1. Ukoliko se protiv predsednika ili člana TRN-a podigne optužnica za krivično delo, on/ona se suspenduje. Za vreme suspendije predsednik odnosno član TRN-a, do konačnog udaljenja ili proglašenja nevinim konačnom odlukom suda, prima pedeset posto (50%) njegove/njene plate. Suspenzija stupa na snagu u trenutku kada tužilac podigne optužnicu.

2. U trenutku kada nadležni sud pokrene optužnicu protiv predsednika ili nekog člana TRN-a, o tome obaveštava predsednika Skupštine, koji u ime Skupštine, institucije koja ih je imenovala, obaveštava TRN o suspenziji njegovog predsednika ili člana.
3. Predsednik ili član TRN-a se udaljava sa dužnosti ukoliko se on/ona konačnom sudskom odlukom proglasi krivim za neko krivično delo. Odluka o udaljavanju sa dužnosti stupa na snagu od trenutka izricanja konačne odluke suda. O svojoj odluci sud obaveštava predsednika Skupštine. U ime Skupštine, institucije koja je imenovala predsednika odnosno člana TRN-a, predsednik obaveštava TRN o udaljavanju njegovog predsednika ili člana.
4. Pored onog što je predviđeno u stavu 3 ovog člana, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.

Član 116. Postupci donošenja odluke

- “1. Pitanja koje je žalioac identifikovao u obaveštenju dostavljenom u skladu sa stavom 5 i 6 Člana 115 ovog zakona biće razmatrana i odlučena od strane TRN.
2. Postupci će se voditi u skladu sa odredbama ovog IX-og Dela i pravilniku o radu saglasno članu 107 ovog zakona.
3. Pre donošenja konačne odluke povodom jednog slučaja, TRN može da zatraži od autoriteta za ugovaranje i/ili žalioaca da obezbedi informacije i/ili dodatna objašnjenja. TRN ima pravo da zatraži od bilo kojeg lica, preduzeća ili javnog autoriteta da dostavi materijal ili evidenciju za koju on smatra da je relevantna za slučaj. Slično, TRN ima pravo da zatraži od bilo kojeg lica, preduzeća ili javnog autoriteta da obezbedi dokaze za koje on smatra da su relevantni za ovaj slučaj.
4. Zahtevom žalioaca ili autoriteta za ugovaranje TRN može da dozvoli mogućnost da se predstave dodatne informacije i/ili objašnjenja. Stav 3 ovog člana važi na sličan način.
5. Ako, bilo koja stranka u postupku propusti ili odbije da u potpunosti učestvuje u postupcima ili koja se slaže sa zahtevima ovog IX-og Dela, pravilnika oradu saglasno članu 107 ovog zakona, ili jednog naloga donetog od strane TRN-a, panel za razmatranje donosi odluku na osnovu raspoloživih dokaza i na osnovu dokaza koji su stranke podneli u toku postupka. TRN je ovlašćen da uputi dotično odbijanje ili neuspeh, koje mu je više pogodno za odlučivanje: (i) odlučujući o bilo kojem pravnom pitanju i/ili činjeničnom stanju u korist suprotne strane, i/ili (ii) odlučujući o bilo kojem navodu u korist suprotne strane.
6. Odluka TRN-a za ponovno vrednovanje izbora ponuđača ili dodele ugovora ne podrazumeva promenu početnih rezultata”.

Član 119. Postupak pred sudovima

- “1. Ako podnosilac žalbe smatra da je konačna odluka ili zaključak panela za razmatranje ili TRN-a u suprotnosti sa činjenicama ili ovim zakonom, podnosilac žalbe može da traži od Osnovnog suda da preispita odluku. Zahtev se mora podneti u roku od trideset (30) dana od dana objavljivanja odluke TRN-a u skladu sa stavom 2. člana 117. ovog zakona.
2. Ako sud, nakon obavljenog preispitivanja, konstatuje da zahtev koji je podnosilac žalbe izneo u prethodnoj žalbi podnetoj TRN-u je bio pravnovaljan, sud će izdati nalog TRN-u da vrati podnosiocu žalbe i svaku novčanu kaznu koja mu je izrečena prema članu 118 ovog zakona.

3. Ako nakon gore navedenog preispitivanja, sud utvrdi da su navodi podnosioca žalbe u njegovoj prethodnoj žalbi, koja je predata TRN-u, valjano doneti, sud će izdati nalog (i) za stavljanje van snage ili promenu bilo kog naloga ili odluke donete od strane TRN-a i / ili (ii) ako podnositelj žalbe može da dokaže da je on oštećen od delovanja ili ne delovanja ugovornog organa, onda sud, takođe, može da zatraži od ugovornog autoriteta da plati podnosiocu žalbe naknadu za pričinjenu štetu.”

Član 120. Podnošenje izveštaja Skupštini

“TRN će o svom radu jednom godišnje podneti izveštaj Skupštini o funkcionisanju postupka za razmatranje javne nabavke osnovanog na osnovu ovog IX–og dela”.

Član 121. Otpremanje informacija

“1. Za svaku kalendarsku godinu, TRN će obezbediti za Skupštinu, ne kasnije do kraja Februara sledeće kalendarske godine, sledeće informaciju i podatke po individualnim proceduralnim vrstama i predmetima dotične aktivnosti javne nabavke

1.1. ukupan broj primljenih žalbi;

1.2. broj odbijenih žalbi zbog nepoštovanja vremenskih rokova ili zbog nepotpunosti u smislu člana 109 ili člana 111 ili zbog propusta da se položi obezbeđenje u smislu člana 118 ovog zakona;

1.3. broj žalbi za koje je zaključeno da ne sadrže valjane navode;

1.4. broj aktivnosti javne nabavke koje su poništene kao rezultat jedne žalbe;

1.5. detaljne informacije za svaki slučaj kada autoritet za ugovaranje nije ispoštovao jedan nalog TRN-a; i

1.6. broj postupaka za razmatranje koje su rezultirale u jednoj konstataciji da je jedna aktivnost javne nabavke bila valjano vođena i da je dodela ili odluka valjano doneta..

2. Vlada, u dogovoru sa TRN-om i na osnovu informacija opisanih u gorepomenutom stavu 1. ovog člana, pripremiće predlog mera koje imaju za cilj smanjivanje ili eliminisanje određenih ponovljenih prekršaja, uključujući i pripremu predloga amandmana za ovaj zakon”.

ZAKON BR. 03/L-202 O UPRAVNIM SPOROVIMA

Član 4. Načelo zakonitosti

“U upravnim konfliktima nadležni sud odlučuje na osnovu Ustava i zakona”.

Član 16. Bez naslova

“1. Konačni upravni akt može se pobijati:

1.1. ako se u aktu nije uopšte ili nije pravilno primenjen odredbe zakon;

1.2. ako je akt doneo nenadležni organ;

1.3. ako u postupku donošenja upravnog akta nije postupljeno po pravilima postupka, činjenično stanje nije pravilno utvrđeno činjenično stanje ili ako je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja;

1.4. jer je konačnim upravnim aktom donosen prema slobodnoj proceni, organ je prekoračio pravno ovlašćenje ili takav akt nije donesen u skladu sa svrhom ovog Zakona.

1.5. jer je tužena strana ponovo donela svoj raniji akat, prethodno poništen pravosnažnim rešenjem nadležnog suda.

2. Upravni akat ne može se pobiti zbog nepravilne primene propisa ako je odlučio nadležni organ prema slobodnoj proceni na osnovu i u granicama ovlašćenja koja su mu data propisima i u skladu sa svrhom prema kojoj je ovlašćenje dato”.

Član 23. Nadležnost i pravni lekovi

“1. O tužbama protiv upravnih akata svih organa odlučuje nadležni sud prvostepenog organa za administrativna pitanja, ako drugim zakonskim odredbama nije drugačije predviđeno.

2. Protiv odluke donesene u upravnom sporu može se izjaviti žalba nadležnom sudu drugostepenog organa za administrativna pitanja”.

Član 26. Postupak po tužbi

“1. Upravni spor pokreće se tužbom.

2. Tužbom se može zahtevati:

2.1. da se poništi ili proglašeni nevažećim osporeni akt;

2.2. da se donese upravni akt koji nije donesen u predviđenom roku, i

2.3. povraćaj oduzetih stvari i naknada štete koja je tužiocu nanesena izvršenjem akta koji se usporava”.

POSLOVNIK SKUPŠTINE REPUBLIKE KOSOVO (KUV-08-V-349-RR)

Član 110. Izbor i imenovanje u organe ustanovljene zakonom

1. „Izbor i imenovanje organa ustanovljenih zakonom vrši Skupština, osim ako zakonom nije drugačije određeno.

2. Po prijemu predloga, u skladu sa zakonom, predsednik Skupštine zadužuje odgovornu izvestilačku komisiju da razmotri candidature predloženih članova. Skupština razmatra predlog na plenarnoj sednici u roku od dve (2) nedelje.

3. U slučaju kada se od Skupštine zahteva da predlaže candidature, predsednik Skupštine prosleđuje zahtev odgovornoj izvestilačkoj komisiji, koja razmatra i sastavlja odgovarajući izveštaj u roku od četiri (4) nedelje. Skupština razmatra predlog

kandidatura na plenarnoj sednici u roku od dve (2) nedelje od dana podnošenja izveštaja odgovorne izvestilačke komisije.

4. U slučaju da kandidatura ne ispunjava zakonom utvrđene uslove, komisija zahteva od predsednika Skupštine da obavesti instituciju predlagača o neispunjavanju uslova.
5. Ako nijedan od kandidata ne dobije potrebnu većinu glasova, postupak počinje ispočetka sa novim kandidaturama.“

Ocena prihvatljivosti zahteva

75. Sud prvo ocenjuje da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, dalje precizirani Zakonom i predviđeni Poslovníkom.
76. Na početku, Sud se poziva na stav 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojim je utvrđeno:

“Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način”.
77. Pored toga, Sud se takođe poziva i na stav 5. člana 113. Ustava, kojim je utvrđeno:

“Deset (10) ili više poslanika Skupštine može, u roku od osam (8) dana od usvajanja, da ospori ustavnost bilo kog zakona koji je usvojila Skupština, kako zbog sadržaja tako i zbog procedure sprovođenja”.
78. Sud podseća da podnosioci zahteva osporavaju ustavnost osporene odluke Skupštine u pogledu njenog sadržaja i procedure sprovođenja.
79. Sud podseća da je 10. (deset) ili više poslanika Skupštine legitimisano da su *“ovlašćena strana”* u smislu stava 5. člana 113. Ustava za osporavanje ustavnosti bilo kog zakona ili akta koji je usvojila Skupština, kako u pogledu sadržaja tako i procedure sprovođenja. U konkretnom slučaju, 12. (dvanaest) poslanika Skupštine je legitimisano da su ovlašćena strana i samim tim, na osnovu stava 5. člana 113. Ustava, imaju pravo da osporavaju ustavnost odluke [br. 08-V-583] Skupštine od 13. jula 2023. godine pred Sudom.
80. Sud dalje ocenjuje da li je zahtev podnet u propisanom roku od *“8 (osam) dana od usvajanja”*, kako je utvrđeno u stavu 5. člana 113. Ustava. S tim u vezi, Sud utvrđuje da je osporena odluka usvojena 13. jula 2023. godine, a da je zahtev podnet Sudu dana 20. jula 2023. godine. U ovom slučaju, Sud utvrđuje da je zahtev podnet u roku.
81. Pored toga, Sud uzima u obzir i članove 42. (Tačnost podneska) i 43. (Rok) Zakona, kojima je uređeno podnošenje zahteva na osnovu stava 5. člana 113. Ustava, koji zahteva da zahtev precizira sledeće informacije:

Član 42. (Tačnost podneska)

“1. Uz podnesak podnešen u skladu sa članom 113, stav 6 Ustava, se između ostalog, podnose i sledeće informacije:

1.1. imena i potpisi svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;

1.2. Ustavne ili odredbe nekog akta ili zakona koje se tiču ovog zakona; i

1.3. dokaze na koje se zasniva spor”.

**Član 43.
(Rok)**

“1. Zakon ili odluka usvojena od strane Skupštine Republike Kosovo se prosleđuje Predsedniku Republike Kosovo za objavljivanje nakon protoka roka određenog članom 113, stav 5 Ustava”.

82. Sud se takođe poziva i na pravilo 72. (Zahtev u skladu sa stavom 5. člana 113. Ustava i članovima 42. i 43. Zakona) Poslovnika, kojim je predviđeno:

Pravilo 72.

(Zahtev u skladu sa stavom 5. člana 113. Ustava i članovima 42. i 43. Zakona)

“(1) Zahtev koji je podnet po ovom pravilu mora da ispunjava kriterijume utvrđene stavom (5) člana 113. Ustava i članovima 42. (Tačnost podneska) i 43. (Rok) Zakona.

(2) Zahtev koji je podnet po ovom pravilu ima suspenzivno dejstvo.

(3) Zahtev koji je podnet po ovom pravilu, između ostalog, mora da sadrži sledeće informacije:

(a) imena i potpise svih poslanika Skupštine koji osporavaju ustavnost zakona ili odluke donesene od strane Skupštine Republike Kosovo;

(b) ustavne ili odredbe drugog akta ili zakona koje se tiču ovog zahteva; i

(c) dokaze na kojima se zasniva spor.

(4) Zahtevu se moraju priložiti kopija osporenog zakona ili odluke usvojene od strane Skupštine, registar i lični potpisi poslanika koji podnose zahtev, kao i punomoćje osobe koja ih zastupa pred Sudom”.

83. Sud, prema gore predstavljenim objašnjenjima, primećuje da su podnosioci zahteva: (i) naveli svoja imena i potpise u zahtevu; (ii) precizirali osporeni akt Skupštine, odnosno odluku [br. 08-V-583] od 13. jula 2023. godine o razrešenju članice Odbora TRN-a i da su dostavili njegovu kopiju; (iii) da su se pozvali na konkretne ustavne odredbe sa kojima, kako tvrde, osporeni akt nije u saglasnosti; (iv) dostavili dokaze i iskaze kojima potkrepljuju svoje navode, kao i (v) da su dostavili zahtev u roku od osam (8) dana, kako je utvrđeno stavom 5. člana 113. Ustava.

84. Shodno tome, Sud proglašava zahtev prihvatljivim i u nastavku će razmotriti njegov meritum.

Meritum zahteva

85. Sud najpre podseća na suštinu zahteva, za koju se na osnovu spisa predmeta, ispostavlja da je sledeća: (i) Ugovorni autoritet, odnosno Ministarstvo zdravstva je 12. avgusta 2022. godine izdalo obaveštenje o odluci kojom je poništio aktivnost nabavke pod nazivom “*Snabdevanje analogom insulina sa esencijalne liste Lot 1 i Lot 3*”; (ii) delujući na osnovu žalbi Ekonomskih operatera „Pharma Lider LCC“ Priština i „Meditech“ DOO Priština, Veće za razmatranje TRN-a je, dana 11. oktobra 2022. godine, jednoglasno, odlukom [PSH. 397/409/22] poništilo obaveštenje ugovornog autoriteta i vratilo

predmet na ponovnu procenu; (iii) dana 10. maja 2023. godine, Vlada je predlogom odluke [br. 13/142] koja se odnosi na odluku [PSH. 397/409/22] veća za razmatranje TRN-a, od 11. oktobra 2022. godine, odlučila da predloži Skupštini razrešenje članice TRN-a, gđe Kimete Gashi „zbog kršenja profesionalne etike“ (iv) dana 13. jula 2023. godine, Skupština je na predlog Vlade i uprkos činjenici da je Komisija za budžet, rad i transfere Skupštine predložila da se ista ne razreši, osporenom odlukom odlučila za dotično razrešenje.

86. Gore pomenuta odluka Skupštine je osporena pred Sudom od dvanaest (12.) poslanika Skupštine Kosova, sa navodom da je ista u suprotnosti sa članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 24 [Jednakost pred zakonom], 32. [Pravo na pravno sredstvo], stavom 1. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava, u suštini, jer (i) je Skupština odlučila da razreši članicu TRN-a bez pravnog osnova; (ii) Skupština je razrešila članicu TRN-a zbog donošenja odluke odnosno vršenja njenih ovlašćenja kao članica TRN-a; i (iii) Skupština je prekoračila svoja ovlašćenja utvrđena Ustavom, mešajući se u pravosudnu vlast jer su sudovi već odbili tužbu Ministarstva zdravstva, podnetu protiv odgovarajuće odluke TRN-a.
87. Sud ističe da se gore navedeni navodi posebno odnose na prekoračenje nadzorne uloge Skupštine prema TRN-u, kao nezavisnom telu za razmatranje koje vrši ovlašćenja, funkcije i odgovornosti utvrđene zakonom za sprovođenje postupaka razmatranja nabavki. Stoga, u ovom kontekstu, Sud će tretirati i razmotriti navode podnosilaca zahteva, u okviru stava 9. člana 65. [Nadležnosti Skupštine] Ustava, budući da u suštini zahtev pokreće pitanja vršenja nadzorne funkcije Skupštine prema javnim institucijama, odnosno vršenje nadzorne funkcije prema TRN-u.
88. Uzimajući u obzir navode podnosilaca zahteva i argumente i protiv-argumente interesnih strana pred Sudom, docnji će u nastavku razmotriti okolnosti sadržane u ovom zahtevu, i tačnije, razmotriće (i) načela koja se odnose nadzorne nadležnosti Skupštine i njenu interakciju sa TRN-om; a zatim će (iv) primeniti gore pomenuta načela u oceni pri oceni ustavnosti osporene odluke.

(i) nadzorna nadležnost Skupštine i njena Interakcija sa TRN-om

89. Sud prvo podseća da na osnovu važećih zakona o javnim nabavkama, odnosno prema članu 98 (Telo za razmatranje nabavki) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo (u daljem tekstu: Zakon o javnim nabavkama iz 2011. godine), (i) TRN je nezavisni organ razmatranja i obavlja autoritet, nadležnosti, funkcije i odgovornosti definisanih ovim zakonom; (ii) TRN je nezavisno administrativno telo za reviziju. (iii) TRN se sastoji od pet (5) članova Borda. Za administrativnu podršku TRN pomaže Sekretarijat koji se predvodi od strane Rukovodioca Sekretarijata; i (iv) nijedno lice ili javni zvaničnik ne može da vrši ili da pokuša da vrši bilo koji politički ili nezakoniti pritisak na TRN ili njegovog radnika u vezi sa bilo kakvom odlukom a uticaj se neće smatrati politički ili nezakonit ako se vrši otvoreno, u skladu sa propisima zakona i postupcima, i u dobroj nameri da se pošteno unapredi žalba ili odbrana. Dok, prema članu 99. (Funkcije i Ovlašćenja TRN-a) gore pomenutog zakona, (i) TRN je odgovorno za sprovođenje postupaka za reviziju nabavki; (ii) po pismenom zahtevu autoriteta za ugovaranje u vezi podnošenja zahteva od strane ekonomskog operatera, ili lažnih informacija falsifikovanih dokumenata, TRN je dužno i ovlašćeno da razmatra i diskvalifikuje ekonomskog operatera od učešća u javnoj nabavci u periodu od godinu dana.; i (iii) sve odluke izdate od strane TRN-a biće razmatrani od strane Vrhovnog Suda u skladu sa zakonom o sudskom preispitivanju administrativnih odluka (pitanja).

90. Gore pomenuti zakon takođe definiše odnos TRN-a sa sudskim i zakonodavnim vlastima. U vezi sa prvim slučajem, Sud primećuje da odluke TRN-a podležu sudskom preispitivanju. Tačnije, na osnovu člana 119 (Postupak pred sudovima) gore pomenutog zakona, između ostalog, (i) Ako žalioac smatra, da je konačna odluka, ili zaključak panela za razmatranje ili TRN-a, u suprotnosti sa činjenicama ili ovim zakonom, žalioac može zatražiti od nadležnog suda da preispita ovu odluku; (ii) ako sud, nakon obavljenog preispitivanja, konstatuje da zahtev koji je podnosilac žalbe izneo u prethodnoj žalbi podnetoj TRN-u nije bio pravnovaljan, sud će izdati nalog TRN-u da vrati podnosiocu žalbe i svaku novčanu kaznu koja mu je izrečena prema članu 118 ovog zakona (Obezbeđenje (jemstvo), novčane kazne i štete) ovog zakona; i (iii) ako nakon gore navedene rasprave, sud konstatuje navode, učinjene od podnosioca žalbe u svojoj ranijoj žalbi, dostavljenu ORN da je podnesena na važeći način, sud izdaje nalog (i) stavlja van snage ili izmenu bilo kojeg naloga ili odluke donete od ORN, i/ili (ii) ako podnosioci žalbe može da dokaže da je on oštećen od postupka ili ne postupanja ugovornog autoriteta, u tom slučaju sud, takođe može da zahteva od ugovornog autoriteta da podnosiocu žalbe izvrši isplatu adekvatne naknade.
91. Dok, što se tiče odnosa sa Skupštinom, Sud primećuje da je odnos između TRN-a i Skupštine utvrđen u važećim zakonima koji se odnose na javne nabavke. Ovaj odnos je detaljno preciziran u odredbama koje određuju imenovanje, suspenziju, razrešenje članova TRN-a kao i obaveze u vezi sa izveštavanjem. Tačnije, i koliko je to relevantno u okolnostima konkretnog slučaja, na osnovu člana 100. (Imenovanje predsednika i članova TRN-a Zakona br. 05/L-092 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/1-042 o javnim nabavkama Republike Kosova, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/1-237 i Zakonom br. 05/1-068 (u daljem tekstu: Zakon o javnim nabavkama od marta 2016. godine), (i) Odbor TRN-a se sastoji od pet (5) članova, koji se imenuju na mandat od pet (5) godina, bez prava ponovnog imenovanja; i (ii) Vlada predlaže Skupštini najmanje dva kandidata za slobodno mesto predsednika TRN-a, kao i najmanje dva kandidata za svako slobodno mesto članova TRN-a, najmanje devedeset (90) dana pre isteka mandata sadašnjeg predsednika i članova; (iii) Skupština imenuje predsednika i svakog člana TRN-a, na osnovu preporuke Nezavisnog organa za izbor, koji osniva Skupština i sastoji se od troje (3) sudija koje imenuje Sudski savet Kosova. S druge strane, na osnovu člana 101. (Suspenzija udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a) Zakona o javnim nabavkama od marta 2016. godine, Skupština, izuzetno, ima nadležnost da na predlog vlade, razreši predsednika ili člana TRN-a, „*ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.*“
92. Dalje, odnos koji se veže sa izveštavanjem, utvrđen je u članu 120. (Podnošenje izveštaja Skupštini) Zakona o javnim nabavkama iz 2011. godine, i na osnovu kojeg, između ostalog TRN će o svom radu jednom godišnje podneti izveštaj Skupštini o funkcionisanju postupka za razmatranje javne nabavke. Dok, prema odredbama člana 121. (Otpremanje Informacija) gore pomenutog zakona, između ostalog, za svaku kalendarsku godinu, TRN će obezbediti za Skupštinu, ne kasnije do kraja februara sledeće kalendarske godine, sledeće informacije i podatke, prema odredbama zakona.
93. Na osnovu navedenih pojašnjenja, funkcionalna nezavisnost i nezavisnost odlučivanja TRN-a nije sporna, prema odredbama zakona, a koja je, na osnovu zakona na snazi, podvrgnuta kontroli sudske vlasti. Takođe, nije sporno da TRN, na osnovu važećeg zakona, podleže nadzoru Skupštine, prema odredbama važećeg zakona. U okolnostima konkretnog slučaja je sporno da li je Skupština, u okviru svojih nadzornih ovlašćenja vezanih za TRN, imala zakonsku nadležnost da razreši relevantnog člana TRN-a. Da bi ocenio ovo pitanje, Sud će se u nastavku fokusirati na nadzornu nadležnost Skupštine u odnosu na TRN, tačnije u vezi sa razrešenjem njenih članova.

94. U navedenom kontekstu, Sud prvo primećuje da je stavom 9 člana 65. Ustava propisano da Skupština vrši nadzor nad radom Vlade i drugih javnih institucija, koje, na osnovu Ustava i zakona, izveštavaju Skupštini. Prema gore navedenim pojašnjenjima, nije sporno da je TRN, na osnovu važećeg zakona, institucija koja izveštava i podleže nadzoru Skupštine na način utvrđen važećim zakonima o javnim nabavkama.
95. Sud smatra važnim da se istakne ulogu Skupštine u vršenju njene suštinske funkcije nadzora. Sud, u ovom kontekstu, ističe da na osnovu stava 2 člana 4. [Oblik vladanja i podjela vlasti] Ustava, Skupština vrši zakonodavnu vlast. Skupština vrši ovu funkciju na osnovu nadležnosti utvrđenih u članu 65. Ustava, uključujući nadležnost (i) da usvaja zakone, rezolucije i druge opšte akte, kako je utvrđeno u stavu 1 ovog člana; i (ii) da nadgleda rad Vlade i drugih javnih institucija, koje, na osnovu Ustava i zakona, izveštavaju Skupštini, kako je utvrđeno u stavu 9 ovog člana. Obe ove nadležnosti Skupštine čine suštinu njene ustavne funkcije (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), podnosilac zahteva, *Ramush Haradinaj i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 1. avgusta 2023. godine, stav 111).
96. Imajući to u vidu i kako je razrađeno u sudskoj praksi Suda, u vršenju ovih nadležnosti, Skupština je ograničena na poštovanje ustavnih odredbi, uključujući i član 74. [Vršenje funkcije] Ustava, na osnovu kojeg poslanici Skupštine Republike Kosovo vrše svoju funkciju u najboljem interesu zemlje i u skladu sa ovim Ustavom, zakonima i poslovníkom Skupštine. Štaviše, u kontekstu vršenja nadležnosti nadzora, Skupština je ograničena, između ostalog, na osnovne odredbe Ustava, sa naglaskom na (i) načelo podele vlasti i kontrole balansa među njima, kako je navedeno u članu 4. Ustava; i (ii) osnovne vrednosti Republike Kosovo, kako je navedeno u članovima 3. i 7. Ustava, respektivno. Takođe, u vršenju funkcije nadzora, Skupština je ograničena i na poštovanje važećeg zakona koji usvaja, shodno stavu 1 člana 65. Ustava. Obaveza postupanja u skladu sa važećim zakonom je precizno utvrđena u (i) stavu 9 člana 65. Ustava; i (ii) članu 74. Ustava. Svako prekoračenje ustavnih i zakonskih nadležnosti u vršenju nadzorne nadležnosti Skupštine, može dovesti do povrede podele i ravnoteže vlasti kako je navedeno u članu 4. Ustava, ali i članova 3. i 7. Ustava, respektivno, a takođe i do povrede ustavne i/ili zakonske nezavisnosti relevantne institucije nad kojom ovaj nadzor vrši Skupština. (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), stav 111).
97. U kontekstu nadležnosti Skupštine za razrešenje članova institucija, nezavisnih agencija i/ili tela koje osniva sama Skupština, Sud je već konsolidovao svoju sudsku praksu, a između ostalog i u slučaju Suda [KO134/21](#) u vezi sa razrešenjem članova Odbora RTK-a, između ostalog je istakao da nadležnost Skupštine da vrši nadzor nad Vladom i drugim javnim institucijama, koje na osnovu Ustava i zakona izveštavaju Skupštini, je suštinska nadležnost Skupštine Republike. Sud takođe naglašava da se ova nadležnost vrši na osnovu ograničenja utvrđenih Ustavom i/ili zakonima koje je usvojila sama Skupština. Ovaj organ je donošenjem zakona utvrdio granice vršenja nadzorne nadležnosti, uključujući i okolnosti pod kojima se članovi nadležnog organa mogu razrešiti dužnosti. U vršenju funkcije nadzora, Skupština ne može prekoračiti granice koje je utvrdila donošenjem relevantnog zakona (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), stav 171).
98. Stoga, i na osnovu gore navedenih načela, nije sporno da Skupština ima nadzornu nadležnost nad TRN-om, prema odredbama zakona kojima je osnovana, odnosno važećih zakona o javnim nabavkama. Ova nadležnost, uključuje i razrešenje članova TRN-a, uvek u skladu sa odredbama koje je sama Skupština utvrdila usvajanjem pomenutih zakona. Okolnosti u kojima se član TRN-a može razrešiti navedene su u važećim zakonima koji se odnose na javne nabavke, kao što će biti razjašnjeno u nastavku.

99. U kontekstu nadležnosti Skupštine da razreši člana TRN, Sud prvo primećuje da je na osnovu Zakona o javnim nabavkama iz 2011. godine, odnosno člana 101. (Suspenzija i uklanjanje jednog člana TRN-a), uklanjanje i suspenzija jednog člana TRN-a biće predmet istih propisa i postupaka navedeni u ovom zakona za članove RKJN. Uklanjanje i suspenzija ovih potonjih, shodno članu 93. (Uklanjanje i suspenzija članova), podleže odlučivanju sudova. Tačnije, (i) ako, u bilo koje vreme, Vlada ili Skupština smatraju da postoje osnove za uklanjanje bilo kojeg člana RKJN, mogu da upute stvar nadležnom sudu radi donošenja odluke, dostavljajući svoje valjane razloge i sve dokaze koje sud traži; (ii) nadležan sud će izdati nalog za uklanjanje ili suspenziju člana RKJN-a iz službe, ukoliko, nakon održavanja sveobuhvatne i poštene rasprave o predmetu, pomenuti sud odluči da odnosni član (i) ne ispunjava, ili neće ispuniti zahteve propisane u članu 89. (Postavljenje (Imenovanje) Članova) ovog zakona, (ii) da je počinio krivično ili nemoralno delo u toku vršenja svoje službene dužnosti, (iii) da je bio uključen u slučaju koji je opisan u stavu 1 člana 130. (Nezakonit uticaj) ovog zakona; ili (iv) namerno je prekršio ili je više puta nemarno otkrio informaciju koju je RKJN zakonito klasifikovala kao „*poverljivu*“; (iii) ukoliko se odluka suda podvrgava daljem žalbenom postupku, sud će izdati jedan nalog za suspenziju člana do donošenja konačne odluke po ovom predmetu. Dok, ukoliko se sudska odluka ne podvrgava daljem žalbenom postupku, sud će izdati nalog za razrešenje člana; i (iv) ako se jedan član RKJN-a podvrgava sudskom postupku u kojem se sumnjiči da je počinio krivično ili nemoralno delo u toku ili u vezi sa vršenjem svoje službene dužnosti ili je bio uključen u slučaju opisanom u stavu 1 člana 130. (Nezakonit uticaj) ovog zakona, sud može da izda nalog za suspenziju ovog člana, dok sud ne dobije priliku da vodi potpunu i poštenu raspravu u vezi sa ovim tvrdnjama i ne donese odluku o tome.
100. Izmenom i dopunom pomenutog zakona, takođe je izmenjen i/ili dopunjen i način suspenzije i razrešenja članova TRN-a. Tačnije, kroz Zakon br. 05/L-068 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237 (u daljem tekstu: Zakon o javnim nabavkama iz januara 2016. godine), (i) prvo, u članu 93. (Udaljavanje i suspenzija članova RKJN-a), precizirano je da ako je član RKJN-a predmet sudskog postupka u kome se tereti za krivično delo ili je počinio delo koje je u suprotnosti sa profesionalnom etikom i profesionalizmom u vezi sa profesionalnim obavezama, može se udaljiti ili suspendovati, dok je postupak udaljavanja ili suspenzije članova RKJN-a isti sa postupkom imenovanja; dok (ii) kao drugo, u članu 102. (Udaljavanje i suspenzija članova TRN-a) precizirano je da ako član TRN-a podleže sudskom postupku u kojem se tereti za krivično delo vezano za zadatke i odgovornosti TRN-a, suspenduje se s posla. Ukoliko je član TRN-a osuđen za neko krivično delo u vezi sa zadacima i odgovornostima TRN-a, udaljava se s posla.
101. Na kraju, samo tri meseca kasnije, odnosno u martu 2016. godine, Zakon o javnim nabavkama je ponovo izmenjen i dopunjen Zakonom br. 05/L-092 o izmenama i dopunama Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama Republike Kosova, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-237 i Zakonom br. 05/L-068, i izmenjen je način suspenzije, udaljavanja i razrešenja predsednika i članova TRN-a. Tačnije, članom 101. (Suspenzija, udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a) istog, precizirano je da (i) ukoliko se protiv predsednika ili člana TRN-a podigne optužnica za krivično delo, on/ona se suspenduje. Za vreme suspenzije predsednik odnosno član TRN-a, do konačnog udaljenja ili proglašenja nevinim konačnom odlukom suda, prima pedeset posto (50%) njegove/njene plate, a suspenzija stupa na snagu u trenutku kada tužilac podigne optužnicu; (ii) u trenutku kada nadležni sud pokrene optužnicu protiv predsednika ili nekog člana TRN-a, o tome obaveštava predsednika Skupštine, koji u ime Skupštine, institucije koja ih je imenovala, obaveštava TRN o suspenziji njegovog predsednika ili člana; (iii) predsednik ili član TRN-a se udaljava sa dužnosti ukoliko se on/ona konačnom sudskom odlukom proglašeni krivim za neko krivično delo a odluka o

udaljavanju sa dužnosti stupa na snagu od trenutka izricanja konačne odluke suda i o svojoj odluci sud obaveštava predsednika Skupštine koji, u ime Skupštine, institucije koja je imenovala predsednika odnosno člana TRN-a, predsednik obaveštava TRN o udaljavanju njegovog predsednika ili člana; i (iv) pored onog što je predviđeno u stavu 3 ovog člana, Vlada predlaže Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, „*ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.*“

102. Na osnovu navedenih pojašnjenja, i tokom godina izmena Zakona o javnim nabavkama u pogledu načina suspenzije i razrešenja sa funkcije člana TRN-a, Sud primećuje da, uzimajući u obzir značaj, nadležnosti i nezavisnost TRN-a, važeći zakoni su u principu utvrdili da član TRN-a može biti uklonjen sa funkcije samo sudskom odlukom. Tačnije, na osnovu važećih zakona, (i) suspenzija i/ili razrešenje sa funkcije se utvrđuje samo odlukom nadležnog suda; (ii) sa promenama utvrđenim iz januara 2016. godine, omogućena je suspenzija člana TRN-a, u slučaju podizanja optužnice; dok (iii) sa promenama utvrđenim iz marta 2016. godine, izuzetno je utvrđena i mogućnost da Vlada predloži Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN-a, „*ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.*“ To je osnov, odnosno mogućnost da Vlada predloži Skupštini razrešenje predsednika ili člana TRN, „*ukoliko on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.*“, kako je utvrđeno u članu 101. (Suspenzija udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a) Zakona o javnim nabavkama iz marta 2016. godine, gde je članica TRN razrešena u okolnostima konkretnog slučaja.

(ii) U vezi nezavisnosti TRN-a u kontekstu člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava

103. Sud prvo ističe da Ustav, u svom Poglavlju XII [Nezavisne agencije] nabroja nezavisne institucije, uređujući njihovu ulogu i status.
104. U tom smislu, Sud se poziva na nezavisne institucije iz Poglavlja XII [Nezavisne agencije] Ustava, konkretno na članove 132-135. [Uloga i nadležnosti Ombudsmana]; 136-138 [Stalni revizor Kosova]; 139. [Centralna izborna komisija]; 140. [Centralna banka Kosova]; i 141. [Nezavisna komisija za medije].
105. Sud, takođe, primećuje da je Poglavljem XII Ustava, odnosno članom 142. ovlašćena Skupština da na osnovu relevantnih zakona osniva nezavisne agencije, koje funkcionišu na osnovu takvih zakona. Tako je članom 142. [Nezavisne agencije] Ustava utvrđeno:

“1. Nezavisne agencije Republike Kosovo su one institucije koje je osnovala Skupština, na osnovu relevantnih zakona, koji regulišu osnivanje, funkcionisanje i njihova ovlašćenja. Nezavisne agencije vrše svoje funkcije nezavisno od svih ostalih organa ili vlasti Republike Kosovo.

2. Nezavisne agencije imaju svoj budžet, kojim upravljaju nezavisno u skladu sa zakonom.

3. Svaki organ ili institucija koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je obavezna da sarađuje i odgovori na zahteve nezavisnih agencija, tokom sprovođenja njihovih zakonskih ovlašćenja, u skladu sa zakonom”.

106. Sud primećuje da Ustav, u pogledu statusa, pravi razliku između institucija osnovanih po Ustavu, odnosno onih utvrđenih u Poglavlju XII Ustava i nezavisnih agencija osnovanih na osnovu člana 142. Ustava. Kada su u pitanju prve, ustavna uloga i

ovlašćenja su izričito uređeni ustavnim odredbama, dok su, kada su pitanju druge, njihove uloge i ovlašćenja utvrđeni zakonom (vidi slučajeve Suda [KO139/21](#) podnosilac *Fadil Nura i 9 drugih poslanika*, presuda od 5. aprila 2023. godine, stav 110; i [KO171/18](#), podnosilac *Ombudsman*, presuda od 25. aprila 2019. godine, stav 157). Iako su ovlašćenja nezavisnih agencija iz člana 142. Ustava izričito uređena zakonom, Sud je u svojoj praksi zauzeo stav da njihova samostalnost uživa ustavnu zaštitu (vidi slučaj Suda KO216/22 i KO222/22 podnosilac, *KO216/22, Isak Shabani i 10 (deset) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, *KO220/22, Arben Gashi i 9 (devet) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 2. avgusta 2023. godine, stavovi 275-280).

107. Sud naglašava da član 142. Ustava, u okviru Poglavlja XII, utvrđuje mogućnost osnivanja nezavisnih agencija od strane Skupštine na osnovu relevantnih zakona, kojima se uređuju njihovo osnivanje, funkcionisanje i nadležnosti. Prema ovom članu, ove agencije vrše svoje funkcije nezavisno od svih drugih organa ili vlasti koji sprovode legitimnu vlast u Republici Kosovo, i ovi organi i/ili vlasti su obavezni da sarađuju i da odgovore na zahteve nezavisnih agencija tokom vršenja svojih zakonskih nadležnosti, u skladu sa odgovarajućim zakonom (vidi slučaj Suda [KO127/21](#), podnosilac *Abelard Tahiri i 10 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 9. decembra 2021. godine, stav 77).
108. Sud naglašava da član 142. Ustava predstavlja ustavni osnov za osnivanje nezavisnih agencija, utvrdivši da su to institucije koje osniva Skupština, na osnovu relevantnih zakona koji uređuju njihovo osnivanje, funkcionisanje i nadležnosti (vidi slučaj Suda [KO127/21](#), podnosilac *Abelard Tahiri i 10 drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, citiran iznad, stav 78; i [KO171/18](#), podnosilac *Ombudsman*, presuda od 25. aprila 2019. godine, stavovi 155-159).
109. U ovom kontekstu, Sud se takođe poziva na član 38. (Osnivanje nezavisnih agencija) Zakona br. 06/L-113 o organizaciji i funkcionisanju državne uprave i nezavisnih agencija, koji utvrđuje: (i) nezavisne agencije se osnivaju zakonom na osnovu člana 142. Ustava; (ii) nisu deo nadležnosti izvršne vlasti Vlade Kosova prema Ustavu; (iii) služe Skupštini za vršenje specijalizovanog skupštinskog nadzora/kontrole zakonitosti i integriteta u određenim oblastima upravne delatnosti; (iv) Zakon o osnivanju nezavisne agencije uređuje organizaciju, funkcionisanje i nadležnosti nezavisne agencije.
110. Sud se takođe poziva na član 98. (Telo za razmatranje nabavki) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo koji, između ostalog, utvrđuje: (i) TRN je nezavisni organ razmatranja i obavlja autoritet, nadležnosti, funkcije i odgovornosti definisanih ovim zakonom; (ii) TRN je nezavisno administrativno telo za reviziju; (iii) TRN se sastoji od pet (5) članova Borda. Za administrativnu podršku TRN pomaže Sekretarijat koji se predvodi od strane Rukovodioca Sekretarijata; (iv) TRN je javni autoritet i budžetska organizacija i podleže svim važećim odredbama, zakonima i uredbama Kosova. TRN je javni autoritet i jedna budžetska organizacija. TRN će biti predmet svih primenljivih odredaba svih drugih zakona i uredbi Kosova.
111. Sud se poziva na član 99. (Funkcije i ovlašćenja TRN-a) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama, izmenjen Zakonom br. 05/L-068 koji, između ostalog, utvrđuje: (i) TRN je odgovorno za sprovođenje postupaka za reviziju nabavki; (ii) TRN je dužno i ovlašćeno da razmatra i diskvalifikuje ekonomskog operatera od učešća u javnoj nabavci u periodu od godinu dana; (iii) sve odluke izdate od strane TRN-a biće razmatrani od strane Vrhovnog Suda u skladu sa zakonom o sudskom preispitivanju administrativnih odluka (pitanja).

112. Sud se poziva na član 106. (Osnivanje i sastav Panela za razmatranje (reviziju) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo koji, između ostalog, utvrđuje: (i) ORN organizuje svoj rad za jedan broj panela razmatranja; (ii) ORN je odgovorno za donošenje unutrašnjih pravila u vezi imenovanja članova panela za razmatranje, koje potpisuje Predsednik ORN; (iii) Panel za razmatranje je sastavljen od jednog, tri ili pet članova.
113. Sud se poziva na član 120 (Podnošenje izveštaja Skupštini) Zakona br. 04/L-042 o javnim nabavkama u Republici Kosovo, koji utvrđuje sledeće: TRN će o svom radu jednom godišnje podneti izveštaj Skupštini o funkcionisanju postupka za razmatranje javne nabavke.
114. Sud ocenjuje da je TRN: (i) organ ustanovljen zakonom na osnovu člana 142. Ustava; (ii) nije deo nadležnosti izvršne vlasti Vlade prema Ustavu; (iii) vrši funkcije, autoritet, nadležnosti funkcije i odgovornosti u specijalizovanoj oblasti javnih nabavki; (iv) ima svoja tela, odnosno panele za razmatranje i upravnu podršku od svog sekretarijata; i, (v) godišnje izveštava Skupštini o napretku utvrđenih procedura za razmatranje nabavki.
115. Iz gore navedenog, Sud ocenjuje da je član 142. Ustava primenljiv u okolnostima konkretnog slučaja, u onoj meri u kojoj je relevantnim zakonom predviđena i utvrđena funkcionalna, odlučivačka i organizaciona nezavisnost TRN-a kao nezavisne agencije.
116. S tim u vezi, a mimo navedenog ustavno-pravnog osnova, Sud mora da oceni da li je, uzimajući u obzir specifične okolnosti konkretnog slučaja, Skupština, razrešavajući relevantnu članicu TRN-a, postupila u okviru zakonskih ovlašćenja nadzora TRN-a.

(iii) Primena opštih načela u oceni ustavnosti osporene odluke

117. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da iz spisa predmeta proizilazi da je postupak započet kada je Ministarstvo zdravstva izdalo Obaveštenje za poništenje aktivnosti nabavke u vezi sa nabavkom analognog insulina, zbog čega su dva ekonomska operatera podnela žalbu TRN-u. Potonji je, nakon analize veštačenja relevantnog veštaka za nabavke, jednoglasno doneo odluku da se poništi Obaveštenje ugovornog autoriteta, odnosno Ministarstva zdravstva, za poništenje aktivnosti nabavke, vraćajući predmet na ponovnu procenu.
118. Navedena odluka TRN-a je bila predmet ocene redovnih sudova, odnosno preko Osnovnog suda u Prištini i Apelacionog suda, i koji su odgovarajućim odlukama odbacili kao nedozvoljenu tužbu Ministarstva zdravstva protiv odluke TRN-a. Sud takođe primećuje da je kroz tužbu jednog od ekonomskih operatera, pomenuta odluka takođe bila predmet ocene Odeljenja za upravne poslove Privrednog suda Kosova u kontekstu zahteva za odlaganje izvršenja gore navedene odluke, zahtev koji je odbijen od dva Veća Privrednog suda.
119. Zatim je Vlada predložila razrešenje jednog od članova TRN-a, koji je doneo navedenu odluku, obrazlažući da je ona „suprotna primarnom zakonodavstvu, konkretno Zakonu br. 04/L-190 o medicinskim proizvodima i opremi, i pokušava da se dozvoli stavljanje insulina u promet bez dozvole za stavljanje u promet, čime se ugrožava javno zdravlje“. Ocenu ovog predloga Vlade prvobitno je učinila Komisija Skupštine za budžet, rad i transfere, koja je preporučila da se predlog Vlade odbije, odnosno razrešenje relevantnog člana TRN-a. Ipak, i pored ove preporuke, Skupština je 13. jula

2023. godine, na predlog Vlade, odlukom [br. 08-V-583] odlučila o razrešenju gđe. Kimete Gashi sa položaja člana TRN-a.

120. Sud je iznad razjasnio izabrani način razrešenja članova TRN-a. S tim u vezi, na osnovu stava 4 člana 101. Zakona o javnim nabavkama iz marta 2016. godine, razrešenje predsednika ili člana TRN-a od strane Skupštine može se izvršiti (i) na predlog Vlade, ukoliko (ii) „*on/ona deluje suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću*“. Stoga, na osnovu gore navedenog, nije sporno da je (i) u nadležnosti Vlade da daje predlog za razrešenje predsednika ili člana TRN-a; i (ii) u nadležnosti Skupštine kao nadzornog organa TRN-a da razreši predsednika ili člana TRN-a, ali samo ako isti (iii) postupa suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću.
121. Imajući to u vidu, u okolnostima konkretnog slučaja, sporno je da li je relevantna članica TRN-a (i) razrešena dužnosti jer je delovala u „*suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću*“; ili (ii) je razrešena zbog donošenja odluke u svojstvu člana TRN-a, u vezi sa odlučivanjem putem odluke [PSH. 397/409/22] TRN-a od 11. oktobra 2022. godine.
122. U navedenom kontekstu, Sud primećuje da je u ovom konkretnom slučaju Vlada, odlukom [br.13/142], odlučila da „predloži za razrešenje Skupštini Republike Kosovo, člana Tela za razmatranje nabavki, Gospođa. Kimete Gashi zbog kršenja profesionalne etike“. U obrazloženju pomenute Odluke Vlade, ističe se da URIO, suprotno Zakonu br. 04/L-190 o medicinskim proizvodima i uređajima, „nastoji da dozvoli stavljanje insulina u promet bez dozvole za stavljanje u promet, čime ugrožava javno zdravlje.“ S obzirom da je vođstvo panela u ovoj temi bila gđa. Kimete Gashi, Vlada odlučuje kao u slajdu ove Odluke“. Međutim, pomenuti predlog Vlade, osim što se navodi da je ona vodila predmetnu komisiju TRN, ne sadrži opravdanje da (i) pravila profesionalne etike koja se odnose na njegove/njene dužnosti, sa kojima je potpao protivljenje tokom obavljanja svojih dužnosti, niti su podneti relevantni dokazi u vezi s tim; i štaviše (ii) kakva je bila njena uloga u donošenju odluka u relevantnom veću; i (iii) koje su konkretne odredbe Zakona o javnim nabavkama i Zakona o medicinskim proizvodima i sredstvima mogle biti prekršene u okolnostima konkretnog slučaja.
123. Pored toga, Sud podseća da je odluka TRN-a, zbog koje je predloženo razrešenje članice TRN-a, bila predmet ocene redovnih sudova, koji su odbili relevantnu tužbu/žalbu Ministarstva zdravstva. Tačnije, Sud primećuje da su u vezi sa slučajem zbog kojeg je pokrenuto njeno razrešenje, nakon donošenja odluke u TRN-a, razvijeni sudski postupci koje je pokrenulo Ministarstvo zdravstva. U tom kontekstu i u meri u kojoj je to relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, Sud primećuje da je Osnovni sud u Prištini - Odeljenje za upravna pitanja rešenjem [A.br. 2953/2022] od 21.10.2022, odbacio kao nedozvoljenu tužbu Ministarstva zdravstva podnetu protiv odluke [PSH. 397/409/22] TRN-a od 11.10.2022. godine. Osnovni sud je obrazložio sledeće: „*Prvostepeni sud smatra da je upravna odluka PSH. 397/409/22 od 11.10.2022. godine najvišeg upravnog organa čije se poništenje traži prema tužbi i odlaganje izvršenja istog, kojim tuženi poništava odluku od 12.08.2022. godine i aktivnosti nabavke vraćaju na ponovnu ocenu, i čime se obavezuje tužilac u svojstvu ugovornog autoriteta da ponovo proceni ponude u vezi aktivnosti „Snabdevanje analogom insulina sa esencijalne liste“ Lot 1 i Lot 3, sa brojem nabavke [...] u tom smislu pobijana odluka kojom se poništava upravni akt nižeg upravnog organa i čime se upravni organ zadužuje da izvrši ponovnu procenu aktivnosti – ponovnu procenu ponuda, ne predstavlja konačan upravni akt, jer je upravnim aktom PSH. 397/409/22 od 11.10.2022. godine reč o upravnoj kontroli od strane samog organa uprave najvišeg nivoa, iz razloga jer se istim poništava odluka od 12.08.2022.godine i predmet se vraća na ponovno razmatranje u vezi aktivnosti nabavke - ponovna procena ponuda.*

Stoga, odlukom tuženog u tački četiri iste, tužilac je dužan da pismeno obavesti Veće za razmatranje TRN-a, u roku od 10. dana, o svim preduzetim radnjama u vezi aktivnosti nabavke, preciziranim sa brojem i datumom kao u prethodnom stavu izreke pobijane odluke. Sud, u smislu člana 9. Zakona o upravnim sporovima, nalazi da pobijana odluka tužbom, sa predlogom za odlaganje izvršenja istog, ne predstavlja pravosnažnu upravnu odluku. Sud je uzeo u obzir i činjenicu da je prema evidenciji ovog Suda u vezi sa naknadnim odlukama u vezi sa ovim pitanjem, nakon ponovne procene ponuda, ovde tužilac podneo i tužbu od 23.12.2022. godine“.

124. Sud takođe primećuje da je u žalbenom postupku Apelacioni sud rešenjem [AA.br. 85/2023] od 09.02.2023.godine, odbio kao neosnovanu žalbu tužioca – predlagača Ministarstva zdravstva i potvrdio rešenje [A.br. 2953/2022] Osnovnog suda od 21.10.2022. godine. Apelacioni sud je obrazložio sledeće: „Pravni stav prvostepenog suda, kao pravičnim i na zakonu zasnovanim, i ovaj sud u potpunosti prihvata, iz razloga što pobijano rešenje nije obuhvaćeno bitnim povredama odredaba Zakona o upravnim sporovima, koje povrede sud drugog stepena ocenjuje po službenoj dužnosti u pogledu članova 23.2 i 49. ZUS-a, u vezi sa članom 194. ZPP-a, (zakon koji je primenljiv prema članu 63. ZUS-a), niti sa drugim povredama prema navodima u žalbi. Veće, kao i prvostepeni sud, ocenjuje da predlog tužioca po svojoj sadržini nije zasnovan na zakonskim odredbama člana 22. ZUS-a, kojim se uređuje način podnošenja zahteva za odlaganje konačne odluke upravnog organa do meritornog odlučivanja predmeta po tužbi. Sadržina predloga ne zahteva suspenziju nijednog pravosnažnog upravnog akta, kako je predviđeno ovom odredbom i nije opravdano u tom pravcu, međutim, tužbom je tražio poništenje odluke TRN-a, PSH. br. 397/22, 409/22 od 11.10.2022. godine, koji nije konačan upravni akt.“
125. Sud primećuje da su redovni sudovi utvrdili da osporena odluka TRN-a od strane Ministarstva zdravstva ne predstavlja konačni upravni akt u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o upravnim sporovima. Međutim, Sud takođe primećuje da je Osnovni sud ocenio da odluka TRN-a predstavlja „upravnu kontrolu od strane najvišeg organa uprave jer se njime poništava odluka Ministarstva zdravstva od 12.08.2022. godine i predmet se vraća na ponovnu procenu u vezi aktivnosti nabavke – ponovna procena ponuda“. Iz gore navedenog, Sud primećuje da su redovni sudovi ocenili da odluka TRN-a ima karakter „upravne kontrole“ u okviru nadležnosti koja su Zakonom o javnim nabavkama data TRN-u i da se ne radi o ne-etičkim radnjama ili krivičnom delu od strane TRN-a, u slučaju donošenja njihove odluke u vezi ponovne procene aktivnosti nabavke.
126. Štaviše, Sud podseća da je prilikom razmatranja predloga Vlade za razrešenje relevantne članice TRN-a, Komisija za budžet, rad i transfere Skupštine preporučila Skupštini da ne usvoji predlog odluke Vlade Republike Kosovo, za razrešenje gđe. Kimete Gashi, sa položaja člana TRN-a zbog kršenja profesionalne etike. Predlog navedene Komisije, iako se pozivao na relevantne zakonske odredbe za razrešenje predsednika ili člana TRN-a, koje su razrađene u ovoj presudi, nije sadržao obrazloženje u vezi sa činjenjem i/ili nečinjenjem gđe. Kimete Gashi i koje bi mogle rezultirati kršenjem njene profesionalne etike, iako je ovom predlogu prethodila rasprava u okviru pomenute Komisije. Štaviše, iz zapisnika sa sednice Skupštine koja je prethodila glasanju, proizilazi da u Skupštini nije bilo rasprave o njenom razrešenju o razlozima koji su doveli do predloga za njeno razrešenje.
127. U navedenim okolnostima, Sud ocenjuje da ni u jednom slučaju od odlučujućih instanci, počev od (i) Vlade koja je predložila njeno razrešenje; (ii) relevantne parlamentarne komisije koja je preporučila Skupštini da ista ne treba da bude razrešena; i (iii) Skupštine koja je odlučila da se ista razreši, nije izneto neko obrazloženje (a) na osnovu kojih pravila profesionalne etike je ista razrešena; (b) kakva je bila njena uloga u

donošenju odluka unutar TRN-a u vezi sa slučajem zbog kojeg je pokrenuto njeno razrešenje; (c) na koji način je povređeno zakonodavstvo na snazi, uključujući Zakon br. 4/L-190 o medicinskim proizvodima i opremi.

128. U stvari, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, tačnije činjenicu da (i) suština slučaja proizilazi iz jednoglasnog odlučivanja TRN-a kroz odluku [PSH. 397/409/22] od 11. oktobra 2022. godine i kojim je poništeno obaveštenje ugovornog autoriteta, odnosno odluka Ministarstva zdravstva o poništenju aktivnosti nabavke pod nazivom „*Snabdevanje analogima insulina sa esencijalne liste Lot 1. i Lot 3*“; (ii) Ministarstvo zdravstva je osporilo ovo odlučivanje pred nadležnim sudovima, a koje su u stvari odbili relevantnu tužbu; i (iii) „*povreda profesionalne etike*“, osnov po kome je Vlada predložila, a Skupština usvojila razrešenje članice TRN-a, se upravo veže sa donošenjem odluke [PSH. 397/409/22] od 11. oktobra 2022. godine TRN-a, jer nema drugog obrazloženja ni u predlogu Vlade ni u odluci Skupštine, iz čega proizilazi zaključak da je relevantna članica TRN-a razrešena zbog njenog odlučivanja.
129. U navedenom kontekstu, Sud prvo ističe da je nezavisnost u odlučivanju najvažniji aspekt svakog nezavisnog tela. Nijedna institucija ne može biti nezavisna, niti može funkcionisati potrebnom nezavisnošću od institucija i/ili vlasti u Republici Kosovo, ukoliko članovi i/ili rukovodioci istih mogu biti razrešavani zbog odlučivanja. U okolnostima članova TRN-a, i kako je gore objašnjeno, odlučivanje članova TRN-a podleže sudskoj kontroli. Štaviše, primenljivi zakoni, a tačnije član 101. (Suzpenzija udaljavanje i razrešenje predsednika i članova TRN-a) Zakona o javnim nabavkama iz marta 2016, između ostalog, preciziraju da (i) ukoliko se protiv predsednika ili člana TRN-a podigne optužnica za krivično delo, on/ona se suspenduje i za vreme suspenzije predsednik odnosno član TRN-a, do konačnog udaljenja ili proglašenja nevinim konačnom odlukom suda, prima pedeset posto (50%) njegove/njene plate a suspenzija stupa na snagu u trenutku kada tužilac podigne optužnicu; i (ii) predsednik ili član TRN-a se udaljava sa dužnosti ukoliko se on/ona konačnom sudskom odlukom proglasi krivim za neko krivično delo. Štaviše, i u kontekstu donošenja odluka TRN-a, sam zakon usvojen od strane Skupštine, odnosno Zakon o javnim nabavkama iz 2011. godine, u svom članu 98. (Telo za razmatranje nabavki), između ostalog, utvrđuje da: „*nijedno lice ili javni zvaničnik ne može da vrši ili da pokuša da vrši bilo koji politički ili nezakoniti pritisak na TRN ili njegovog radnika u vezi sa bilo kakvom odlukom. Uticaj neće se smatrati politički ili nezakonit ako se vrši otvoreno, u skladu sa propisima zakona i postupcima, i u dobroj nameri da se pošteno unapredi žalba ili odbrana.*“
130. Shodno tome i na osnovu zakona na snazi, (i) zakonitost odluka TRN kontrolišu sudovi Republike Kosovo, u skladu sa važećim zakonima; dok (ii) kada su članovi TRN-a osumnjičeni da su počinili krivična dela prema relevantnoj optužnici, oni se odmah suspenduju sa dužnosti, i uklanjaju od istih, u slučaju da se proglase krivim pravosnažnom sudskom odlukom.
131. U okolnostima konkretnog slučaja, (i) prema gore navedenim pojašnjenjima, relevantni sudovi su odbacili tužbu ugovornog autoriteta, odnosno Ministarstva zdravstva; (ii) članica TRN-a nije optužen za bilo koje krivično delo, okolnosti u kojima bi se primenile gore navedene odredbe u vezi sa njenom momentalnom suspenzijom; ali (iii) ona je razrešena na predlog Vlade na osnovu: „*delovanja suprotno profesionalnoj etici koja je povezana sa njegovom/njenom dužnošću*“, bez ikakvog obrazloženja. Sud podseća da sve dok postoji ovaj pravni osnov, on se ne može tumačiti izolovano od drugih odredaba zakona koji se primenjuju na javne nabavke, a još manje koristiti kao prilika za razrešenje članova TRN-a u pogledu njihovog odlučivanja u konkretnim slučajevima. U stvari, takva mogućnost i/ili presedan bi u potpunosti ugrozilo funkcionalnu nezavisnost TRN-a i, shodno tome, svrhu njegovog postojanja, suprotno zakonu koji je usvojila Skupština.

132. Štaviše, Sud takođe podseća i na svoju sudsku praksu, kroz koju je tretirao razrešenje članova nezavisnih institucija, zbog odlučivanja. Tačnije, između ostalog, u presudi KO127/21 o razrešenju članova Nezavisnog nadzornog odbora civilne službe Kosova, koliko je to relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, Sud je naglasio da je „*dužnost Skupštine da nadgleda, ali i da očuva, nezavisnost Nezavisnog odbora, kao što je sam utvrdio Ustavom i Zakonom o NNOCSK-u. To podrazumeva, između ostalog, ne samo zadatak izbora članova kroz otvoren, transparentan i meritokratski zasnovan proces, već i eventualni prestanak relevantnog mandata na individualnoj osnovi, argumentujući upravo činjenice i razloge za takav predlog, na osnovu onih okolnosti za koje zakon dozvoljava prestanak mandata, a ne određenih očekivanja ili intervencija zakonodavca za odluke koje je član Nezavisnog odbora doneo ili je trebalo da donese. Sud ponavlja da odlučivanje članova Nezavisnog odbora u konkretnim slučajevima može da ospori nezadovoljna strana, koja tvrdi da odluka Nezavisnog odbora nije zakonita, pokretanjem upravnog spora kod nadležnog suda u roku utvrđenom odredbama Zakona o upravnom sukobu kako je utvrđeno u stavu 1 člana 22. Zakona o NNOCSK-u*“ (vidi slučaj Suda [KO127/21](#), podnosilac Abelard Tahiri i 10. drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo, citiran iznad, stav 117).
133. Slično i uprkos razlikama u prirodi Nezavisnog nadzornog odbora i TRN-a, Sud naglašava da je nezavisnost u odlučivanju suština funkcionisanja svakog tela kome se pripisuje ustavna i/ili zakonska funkcionalna nezavisnost. Što se tiče nezavisnosti u donošenju odluka TRN-a, Sud ocenjuje da individualna i kolegijalna nezavisnost članova TRN-a znači ne samo nezavisnost u suočavanju sa spoljnim uticajima koje članovi TRN-a mogu imati, već i u suočavanju sa uticajem organa koji ih je imenovao na relevantne pozicije, odnosno Skupština. Sud podseća da takva nezavisnost oličava cilj da članovi relevantnih organa mogu slobodno obavljati svoje funkcije bez straha od posledica za obavljanje svojih pravnih funkcija (vidi slučaj Suda [KO127/21](#), stav 92). U slučaju TRN-a, kako je precizno utvrđeno kroz odredbe koje se odnose na javne nabavke u Republici Kosovo, donošenje odluka TRN-a podleže samo sudskoj kontroli.
134. Kao rezultat toga, i ocenjujući okolnosti konkretnog slučaja u celini, Sud nalazi da Vlada i/ili Skupština nisu izneli niti razradili nijedan argument da je relevantna članica TRN-a razrešena „*zbog neetičkog profesionalnog ponašanja*“, već je iz okolnosti slučaja jasno da je ista razrešena zbog odlučivanja o ponovnoj proceni aktivnosti nabavke Ministarstva zdravstva. Sud primećuje da je TRN u odluci [PSH. 397/409/22] od 11.10.2022. godine, zatražio od Ugovornog autoriteta: (i) da poništi aktivnost nabavke pod nazivom „*Snabdevanje analogima insulina iz esencijalne liste Lot 1 i Lot 3*“; (ii) da ponovo proceni ponude u vezi aktivnosti nabavke „*Snabdevanje analogima insulina iz esencijalne liste Lot 1 i Lot 3*“, na osnovu nadležnosti TRN-a, kako je precizirano u relevantnom zakonu o javnim nabavkama. Na osnovu ovog poslednjeg, ocena zakonitosti ove odluke pripada sudovima Republike Kosovo, a ne Skupštini.
135. U ovom kontekstu, nezavisnost u donošenju odluka TRN-a, pored toga što je garantovana relevantnim zakonodavstvom, zagwarantovana je i stavom 1 člana 142. Ustava, koji utvrđuje: (i) nezavisne agencije su institucije koje osniva Skupština kroz relevantne zakone; (ii) relevantni zakoni regulišu osnivanje, funkcionisanje i nadležnosti nezavisnih agencija; i, (iii) nezavisne agencije obavljaju svoje funkcije nezavisno od bilo kog drugog tela ili autoriteta u Republici Kosovo.
136. Shodno tome, Sud nalazi da je u ovom slučaju Skupština prekoračila svoje nadzorne nadležnosti u slučaju razrešenja predsednice TRN-a, utvrđene stavom 4 člana 101. Zakona br. 05/092 o izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama i shodno tome, osporena odluka Skupštine nije u saglasnosti sa stavom 9 člana 65. i stavom 1. člana 142. Ustava.

Što se tiče ostalih navoda

137. Sud podseća da su, pored navoda o neustavnosti osporene odluke i njenoj nesaglasnosti sa članovima 65. i 142. Ustava, podnosioci zahteva izneli i druge navode iz poglavlja I II Ustava. Međutim, pošto je Sud, kao što je napred navedeno, već utvrdio da osporeni akt Skupštine nije u saglasnosti sa zahtevima stava 9. člana 65. i člana 142. Ustava i samim tim proglašavanje osporenog akta nevažećim od dana stupanja na snagu ove presude, ne smatra potrebnim da odvojeno rešava i razmatra ostale navode iznete u zahtevu (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), podnosilac *Ramush Haradinaj i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, presuda od 1. avgusta 2023. godine, stav 181).

Zahtev za uvođenje privremene mere

138. Sud ističe da podnosioci zahteva traže od Suda da uvede privremenu meru za obustavu izvršenja osporene odluke do meritornog odlučivanja o zahtevu. Međutim, Sud ocenjuje da su pitanja koja su pokrenuta u zahtevu već dobila epilog zbog činjenice da je meritorno odlučeno o zahtevu. S obzirom na ovo, Sud ne smatra da je potrebno posebno razmatranje navode podnosioca zahteva za uvođenje privremene mere (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), podnosilac *Ramush Haradinaj i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, citiran iznad, stav 182).
139. Shodno tome, zahtev za uvođenje privremene mere se odbija u skladu sa pravilima 44. i 45. Poslovnika.

Što se tiče dejstva presude

140. Što se tiče dejstva ove presude, Sud pojašnjava da ovom presudom, Sud stavlja naglasak na važnost nezavisnosti i samostalnosti u odlučivanju nezavisnih agencija i/ili organa, garancije koje država ima pozitivnu obavezu da šteti i poštuje. U presudi takođe naglašava činjenicu da je nadzorna nadležnost Skupštine, utvrđena stavom 9. člana 65. Ustava, među najbitnijim nadležnostima Skupštine. Imajući to u vidu, ista podleže ograničenjima definisanim Ustavom i samim zakonima koje usvaja Skupština (vidi slučaj Suda [KO134/21](#), podnosilac *Ramush Haradinaj i devet (9) drugih poslanika Skupštine Republike Kosovo*, citiran iznad, stav 185).
141. U kontekstu dejstva ove presude, Sud pojašnjava da je predmet ocene ustavnosti ograničen samo na osporenu odluku Skupštine u smislu zaštite nezavisnosti u odlučivanju TRN-a na osnovu njene pravne i ustavne garancije - i kao takav - ne veže se sa posledicama koje je osporena odluka mogla proizvesti za treća lica na koja se odnosi.

IZ TIH RAZLOGA

Sud, u skladu sa članovima 113. 5 i 116.2 Ustava, članovima 20, 27, 42. i 43. Zakona i na osnovu pravila 48. (1) (a) i 72. Poslovnika, dana 17. maja 2024. godine,

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI jednoglasno, zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI, sa osam (8) glasova za i jedan (1) protiv da odluka [br. 08-V-583] Skupštine Republike Kosovo, od 13. jula 2023. godine nije u saglasnosti sa stavom 9 člana 65. [Nadležnosti Skupštine] i stavom 1 člana 142. [Nezavisne agencije] Ustava;
- III. DA ODBIJE jednoglasno, zahtev za uvođenje privremene mere;
- IV. DA DOSTAVI ovu presudu stranama;
- V. DA OBJAVI ovu presudu u Službenom listu u skladu sa stavom 4 člana 20. Zakona;
- VI. DA UTVRDI da ova presuda stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5 člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Enver Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

